

Stran 2

David Bašelj novi podžupan Cerknega

Osemnajstega maja je župan Gašper Uršič za novega podžupana imenoval Davida Bašlja iz vrst SDS, ki je na tem mestu zamenjal Domna Uršiča.

Stran 3

Svetniki pritrdili novemu oddelku vrtca

S potrditvijo proračuna za leto 2023 so svetniki na majski seji prižgali zeleno luč za nov oddelok Vrtca Peter Klepec pri OŠ Cerkno.

Stran 10 in 11

Ivni Leskovec Valvasorjeva nagrada za življenjsko delo

Dolgoletna direktorica Mestnega muzeja Idrija in promotorka kulturne raznolikosti tega prostora je nagrado prejela kot ena najzaslužnejših za vpis dediščine živega srebra in kletljanja čipk na elitni seznam Unesca.

CERKLJANSKE NOVICE

ČASOPIS OBČINE CERKNO LETNIK 10 ŠT. 33 JUNIJ 2023 www.cerkno.si

Foto: Bojan Tavčar

Četrta etapa dirke Po Sloveniji skozi Cerkno

Cerkno v znamenju kolesarjev

Kar dva večja kolesarska dogodka sta zaznamovala prvo polovico tega meseca v Cerknem. Potem ko so se 11. junija skozi središče Cerknega zapeljali udeleženci daljše trase letošnjega že 42. Maratona Franja, najmnogičnejšega kolesarskega dogodka v Sloveniji (več o tem na str. 19), so se le slab teden dni zatem, na soboto, 17. junija, s Kladja skozi Cerkno spustili profesionalni kolesarji na dirki Po Sloveniji. Ta dan so odpeljali 4. etapo s startom v Ljubljani, ki jih je mimo Medvod, Škofje Loke, Cerknega in Tolmina vodila do cilja v Kobaridu. Zmagovalec etape Jesus David Peña Jimenez je dobrih 165 kilometrov dolgo etapo prevozil v 4 urah in 20 minutah. Najhitrejši Slovenec tega dne je bil Matej Mohorič, ki je končal na 6. mestu. V Cerknem so domačini na Glavnem trgu poskrbeli za pravo navijaško vzdušje. V prostorih turistično-informacijskega centra »na placu« so pripravili navijaške zastavice I feel Slovenia, za glasbeno spremljavo pa so poskrbeli člani zasedbe TačMi Brass Band.

Dirka Po Sloveniji, ki je bila prvič organizirana leta 1993 v čast novi državi Sloveniji, je sicer največja prireditev svoje vrste v Sloveniji in eden osrednjih pogonov slovenskega kolesarstva. Dirko neposredno prenašata tako nacionalna televizija kot mednarodna televizijska postaja Eurosport, ki dosega več milijonov gledalcev po vsem svetu, zato je dirka tudi odlična priložnost za promocijo krajev po Sloveniji. 🌱

Stran 2

Objava javnih razpisov

V tokratni številki so objavljeni javni razpisi s področja družbenih in društvenih dejavnosti Občine Cerkno v letu 2023. Ne zamudite rokov za prijavo.

Stran 4

Kako ravnati z azbestnimi odpadki?

Poseben prispevek na to temo so pripravili v Medobčinskem inšpektoratu in redarstvu občin Idrija in Cerkno (MIRIC).

Stran 6

Kadrovske težave v ZD Idrija

Brez opredeljenega zdravnika je lani ostalo blizu 1.000 pacientov, letos spomladi še okrog 1.200. V ZD Idrija zatrjujejo, da težave uspešno rešujejo.

Stran 16 in 17

Poznate rejništvo?

Center za socialno delo Severna Primorska predstavlja pogoje za tiste, ki razmišljajo o rejništvu, posebni obliki varstva otrok, ki potrebujejo oskrbo in vzgojo pri osebah, ki niso njihovi starši.

Stran 18

Sedmi Glas piščali prinesel nov vstopni portal

S postavitvijo portala so nadgradili večletna prizadevanja lokalne skupnosti za večjo promocijo in obisk.

Stran 6

Za mlade odprt grbinasti poligon

Težko pričakovan in dobro obiskan športni objekt je izjemna pridobitev za Cerkno. Jeseni bodo ob Evropskem tednu mobilnosti organizirane številne aktivnosti.

Stran 18

Odlična Klara Močnik na tekmi sv. prvenstva

S 14. mestom med mladinkami je bila na svetovnem prvenstvu v gorskih tekih in trailu v Avstriji najboljša slovenska predstavica.

CERKLJANSKE NOVICE

Izdajatelj: Občina Cerkno,

Bevkova ulica 9, 5282 Cerkno

T: 05 37 34 640

E: info@cerkljanskemovice.si

www.cerkno.si

Odgovorna oseba: Gašper Uršič, župan

Občine Cerkno

Uredniška zasnova: Damjana Peternej

Jezikovni pregled: Urša Černilogar

Grafično oblikovanje: Bojan Tavčar

Tisk: GR Grafika, d. o. o.

Naklada: 1.600 izvodov

Časopis je brezplačen.

Koliko otrok bo v vrtcu v septembru 2023?

Mojca Sedej Selak, pomočnica ravnateljja za vrtec

V marcu 2023 je potekal redni letni vpis v Vrtec Peter Klepec pri OŠ Cerkno. Za šolsko leto 2023/24 smo prejeli 59 vlog za vpis. Po prvotni oceni bo za prihajajoče šolsko leto 41 prostih mest.

V skladu z Zakonom o vrtcih, Pravilnikom o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca ter Pravilnikom o postopku in kriterijih za vpis otrok v Vrtec Cerkno je komisija za sprejem otrok v vrtec na seji 25. aprila letos obravnavala vse prejete vloge, določila število točk po posameznih kriterijih ter prednostni vrstni red. Starši so bili o razrešitvi vlog obveščeni po pošti. Seznam sprejetih otrok in čakalni seznam sta objavljena na spletni strani vrtca. Na čakalnem seznamu je trenutno 17 otrok. Otroci se s čakalnega seznama vključujejo v vrtec glede na zbrano število točk, starost in prosto mesto v posameznem oddelku vrtca. Ko so vsi otroci s čakalnega seznama vključeni v vrtec, se vključujejo v oddelke tudi otroci,

katerih starši so oddali vloge naknadno. V šolskem letu 2023/24 bo v Vrtec Peter Klepec pri OŠ Cerkno vpisanih 178 otrok. Vsi oddelki bodo s 1. septembrom 2023 popolnoma polni, z upoštevanjem zgornjega z zakonom dovoljenega normativa in dodatkom plus dva otroka na oddelk s strani občine ustanoviteljice, ki lahko glede na razmere in položaj dejavnosti predšolske vzgoje v občini odloči, da se najvišje število otrok v oddelku poveča za največ dva otroka. Cerkljanski vrtec se že kar nekaj let srečuje z večjim številom novo vpisanih otrok. V letu 2020 se je ustanovil 10. oddelk, letos pa potekajo priprave za morebitno vzpostavitev 11. oddelka. Glede na to, da se vrtec že dolga leta sooča s prostorsko stisko in dotrajanimi prostori,

bi z umestitvijo 11. oddelka v zidano stavbo vrtca določene prostore posodobili, preuredili in dopolnili s trenutno manjkajočo opremo (garderobe, skupni prostori, sanitarije) in s tem ohranili vsaj obstoječi površinski normativ. Finančni vložek v zidano stavbo dolgoročno ne bo izgubljen, saj je zidana stavba vrtca spomeniško zaščitena in bo občanom na voljo tudi v primeru novogradnje vrtca. Z vzpostavitvijo 11. oddelka pa bi sprostili nova mesta v vrtcu. S pomanjkanjem prostora v vrtcih se srečuje večina občin v Sloveniji. Čakalni seznam so pogost pojav, starši so primorani stisko z varstvom svojih otrok reševati drugače. V večjih okrajih so na voljo tudi privatni vrtci in zasebna varstva. Cerkljanska nima takih rešitev, zato so starši velikokrat postavljeni v nevhvalne situacije. Posledično se družine v času izbire kraja bivanja odločajo tudi na podlagi okolja, ki ga določena občina nudi družinam z majhnimi otroki. Dejstvo pa je, da Cerkno potrebuje nov vrtec kljub morebitnemu 11. oddelku. Trenutni prostori so namreč dotrajani in vsekakor premajhni. Kljub aktivnostim na tem področju si novogradnje še ne moremo obetati, saj so časovnice tako velikih projektov zelo dolgotrajne. Dobre novice prihajajo iz Gorenjske. V Bohinjski Bistrici so letos otroci stopili v popolnoma nov vrtec z imenom Domačija. Gre za 11-oddelčni vrtec z lastno kuhinjo, vsemi spremljajočimi

prostori in zobozdravstveno ambulanto. Več si lahko preberete na spletni strani Občine Bohinj: <https://obcina.bohinj.si/vsebina/otvoritev-vrtca-bohinj-s-fotogalerijo>. Take novice nam vlivajo upanje, da tudi v Cerknem nekoč zraste podobna »domačija«.

OBVESTILO

O OBJAVI JAVNIH RAZPISOV S PODROČJA DRUŽBENIH IN DRUŠTVENH DEJAVNOSTI V OBČINI CERKNO V LETU 2023

Občina Cerkno obvešča, da so v teku naslednji razpisi s področja družbenih in društvenih dejavnosti:

- Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti in programov drugih društev v občini Cerkno v letu 2023 (zbiranje vlog do 30. 6. 2023),
- Javni razpis za izbor kulturnih dejavnosti, ki jih bo v letu 2023 sofinancirala Občina Cerkno (zbiranje vlog do 3. 7. 2023),
- Javni razpis za sofinanciranje javnih prireditev v letu 2023 (zbiranje vlog do 3. 7. 2023),
- Javni razpis za sofinanciranje programov v javnem interesu na področju športa v občini Cerkno v letu 2023 (zbiranje vlog do 5. 7. 2023),
- Javni razpis za sofinanciranje izvedbe programov, ki so namenjeni starejšim občanom v občini Cerkno za leto 2023 (zbiranje vlog do 5. 7. 2023),
- Javni razpis za izbor programov in projektov ter letovanj za otroke in mladino, ki jih bo v letu 2023 sofinancirala Občina Cerkno (zbiranje vlog do 6. 7. 2023),
- Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti humanitarnih in invalidskih organizacij v letu 2023 (zbiranje vlog do 6. 7. 2023) in
- Javni razpis za subvencioniranje obrestne mere in stroškov najetih stanovanjskih kreditov občanov občine Cerkno za leto 2023 (zbiranje vlog do 14. 7. 2023).

Razpisna dokumentacija je v celoti objavljena na spletni strani Občine Cerkno (www.cerkno.si), kjer so na voljo tudi obrazci za oddajo vlog.

Vsa dodatna pojasnila lahko zainteresirani dobijo na (05) 37 34 647.

David Bašelj novi podžupan Cerknega

se kot voditelj naučil, da moraš služiti in biti enak, da lahko nekaj premakneš. In služiti Cerknemu čutim kot dolžnost in obvezo, da bi Cerkljani v meni našli pravega sogovornika ter da bi skupaj premaknili stvari na bolje. Verjamem v dobro ljudi,« je po imenovanju povedal Bašelj, ki je na mestu podžupana zamenjal Domna Uršiča. (CN) 🌱

Na zadnji seji občinskega sveta je župan Gašper Uršič seznanil svetnike z odločitvijo o imenovanju Davida Bašlja za novega podžupana Občine Cerkno. David Bašelj je bil v občinski svet izvoljen na listi SDS. Je predsednik OO SDS Cerkno, ki je, tako meni sam, na zadnjih volitvah dosegla izjemen rezultat, saj poleg njega v občinskem svetu sedita še dva svetnika, Jure Magajne in Patricija Tušar. Funkcijo podžupana opravlja nepoklicno. Zaposlen je v tehnični trgovini Merkur v Cerknem, je mežnar v cerkvi sv. Ane, eden od ustanoviteljev skavtov na Cerkljanskem in že od otroštva dalje dejaven v športu, predvsem v košarki. »Komunikacija in stik z ljudmi sta mi blizu, zato bom v tem mandatu zadolžen za stike s krajevnimi skupnostmi in društvi. Z županom se dogovarjava o odprtju pisarne za podžupana, v kateri bi enkrat tedensko sprejemal občane. Že pri skavtih sem

S potrditvijo proračuna tudi nov oddelek cerkljanskega vrtca

Damjana Peternelj

Občinski svetniki so na seji 18. maja največ časa namenili drugemu branju letošnjega proračuna. Ta je od prvega predloga doživel kar nekaj sprememb, najpomembnejša med njimi je zagotovo potrditev 70.000 evrov za novi oddelek vrtca.

Drugi predlog proračuna, ki predvideva 8,5 milijona prihodkov in okrog 10,5 milijona odhodkov (razliko naj bi pokrili z najemom kredita), so svetniki z upoštevanimi vloženimi dopolnili potrdili soglasno. Največ časa so v razpravi posvetili prav temi, ki Cerkno razvneema zadnje desetletje – ne le dotrajanost, ampak predvsem prostorska stiska cerkljanskega vrtca. Tako so pritrdili amandmaju Gibanja svoboda, da se zaradi prevelikega števila otrok, ki so ostali brez mesta v vrtcu (takih naj bi bilo letos 18), zagotovi sredstva že v prihajajočem šolskem letu. S sredstvi naj bi uredili prostor na podstrešju starega vrtca, kjer naj bi igralnico preuredili v oddelek. Ponudbe naj bi pridobilo vodstvo šole, ob potrditvi sredstev bi bila možna ureditev oddelka že jeseni, je bilo še slišati na seji.

Sredstva, večinoma odškrtnjena na postavki modernizacije občinskih cest (40.000 evrov), so namenili še za odkup parcel ob občinskih cestah, razpisu za malo gospodarstvo so ob predvidenih 5.000 evrih dodali še enkrat toliko, za kolesarsko dirko po Sloveniji dodatne tri tisočake, za nabavo opreme v ZD Idrija na novi postavki nekaj več kot 25 tisočakov, za delovanje Komisije za mlade so potrdili 1.000 evrov, za dva tisočaka (s 16 na 18.000 evrov) so zvišali postavko za nakup avtomobila za režijski obrat, za izgradnjo otroškega igrišča v Šebreljah so namenili osem tisočakov, za obnovo in rekonstrukcijo prizidka gasilskega doma Bukovo pa pet tisočakov. Pritrdili so tudi povišanju postavke za nadgradnjo podvozja gasilskega vozila za namen Gasilske zveze Cerkno, povišanju sredstev za vzdrževanje odlagališča Ljubevč (na račun njegove modernizacije in posodabljanja) in vzdrževanje gozdnih cest.

Višje cene položnic za komunalne storitve

Svetnike sta zaposleni na občinski upravi Vanja Mavri Zajc in Valerija Močnik seznanili z elaboratom o oblikovanju cen komunalnih storitev obveznih gospodarskih javnih služb: oskrba s pitno vodo, odvajanje ter čiščenje odpadnih komunalnih voda. Režijski obrat Občine Cerkno kot zavezanec mora vsako leto pripraviti elaborat, kar predpisuje uredba MEDO.

Po novem bodo položnice za gospodinjstvo, ki porabi 16 kubikov vode na mesec in je priključeno na kanalizacijsko omrežje, višje za slabih 30 %, za gospodinjstva, priključena samo na vodovodno omrežje, pa bo strošek višji za dobrih 22 %. Cena na seji potrjene vodarine je 0,9654 evra na kubik dobavljene vode, cena omrežnine za oskrbo s pitno vodo pa odvisna od velikosti priključka v DN, od 4,4234 do 884,693 evra (glede na faktor). Pri odvajanju odpadnih voda je cena glede na kubik dobavljene vode 0,1508 evra, omrežnina pa od 1,0711 do 214,2177 evra. Storitve čiščenja odpadnih voda je po novem glede na kubik dobavljene vode 0,7062 evra, omrežnina za čiščenje odpadnih voda pa od 0,3457 do 69,1439 evra. Praznjenje greznice odvoz blata v količini do treh kubikov bo po novem zaračunano 75 evrov, predelava blata na čistilni napravi pa nekaj več kot 4 evre za kubik. Vse cene (brez DDV) so po potrditvi na občinskem svetu začele veljati 1. junija.

Na seji so sicer svetniki obravnavali 10 točk, med drugim so potrdili tudi letne programe športa, kulture, mladine. Več o tem na str. 4 in 5. 🌱

Cerkljanski kmetje opozarjajo na škodo, ki jo povzročajo jeleni

Na Bukovem je v začetku junija potekala okrogla miza, na kateri so se zbrali odgovorni in kmetje ter lastniki gozdov, ki so najbolj prizadeti zaradi škode, ki jo povzroča divjad, še posebej jelenjad. Številni kmetje sicer že dlje časa opozarjajo na veliko škodo zaradi številčne populacije jelenov na travnikih, pašnikih ter njivah, kjer pridelka praktično ne morejo več niti pobrati. Z namenom reševanja problematike je bila pred dobrim mesecem ustanovljena posebna Posvetovalna delovna skupina Občine Cerkno. Član skupine in voditelj okrogle mize Ivan Mavri je opozoril, da je največji problem, da nimajo realnih podatkov, kolikšna je populacija jelenjadi na območju, zato tudi ni jasno, ali je številka 1900, ki je predvidena za odvzem jelenjadi iz okolja, realna. Kmetijsko-gozdarsko zbornico so pozvali, naj z jasnejšimi navodili in smernicami bolj pomaga pri dokazovanju števila škod. Ljudje se zavedajo, da so za svojo lastnino odgovorni sami, zato so na lastno pobudo začeli z monitoringom, s katerim želijo opozoriti na resnost stanja na terenu. Kmet in lovec Stanko Makuc je poudaril, da naraščanje populacije jelenjadi povzroča škodo na pašnikih,

saj se tla posledično izčrpavajo, iztrebki vplivajo na zdravje govedi, v gozdu pa opazajo intenzivnejše izginjanje žlahtnih listavcev. Velike težave pri odlovu lovskim družinam povzročajo staranje članov in različne omejitve lova, s katerimi se soočajo. Nekateri zato že pozivajo k spremembam Zakona o divjadi in lovstvu, s katerim naj država omogoči primeren način odlova presežne jelenjadi. Rešitev v zmanjšanju števila divjadi na tem območju vidi tudi Urška Srnc s kmetijskega ministrstva, ki je pozvala, naj lovske družine ter oškodovanci sedejo za skupno mizo in se uskladijo glede povračila škod. Na kmetijskem ministrstvu kmete spodbujajo, da se vključijo v lovske družine in poskrbijo za zaščito svojega premoženja tudi na ta način, da poskrbijo za odlov na svojem območju. Peter Razpet iz Zavoda za gozdove je pojasnil, da načrt lovsko upravljskega območja predvideva 54 odstotkov večji odvzem kot v prejšnjem obdobju, vendar bo po njegovem mnenju za zmanjšanje števila jelenjadi treba začeti posegati v rodni del populacije. (vir: Primorski val) 🌱

Poletni ogledi Bevkove domačije

Na Bevkovi domačiji v Zakojci od aprila dalje potekajo vodenja vsako soboto in nedeljo do konca meseca avgusta, in sicer med 14. in 16. uro. Cena vodenega ogleda znaša 5 evrov za odrasle in 4 evre za osnovnošolce, študente ter upokoјence. Najava ni potrebna. Ogled za skupine je možen po predhodni najavi tudi izven razpisanih terminov ogleda. Vabljeni v Zakojco, po sledeh pestrn in pastircev! (CN) 🌱

Foto: Bojan Tavčar

Novorojenčki

V obdobju od zadnje objave se je na Cerkljanskem rodilo 8 otrok, od tega se za štiri starši niso odločili za objavo podatkov. Dovolili so jo: Nina Gatej in Luka Primožič iz Cerknega, ki se jima je rodila hčerkica Lili; Nastja Kristan in Marko Bevk iz Planine pri Cerknem, ki sta se razveselila Jaka; Alji in Juretu Bevku iz Cerknega se je rodil sin David, Minei Peternelj in Roku Tavčarju iz Pluženj pa deklica Lili. Iskreno čestitamo! (CN) 🌱

Ravnanje z azbestnimi odpadki

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Idrija in Cerkno (MIRIC)

Ravnanje z azbestnimi odpadki ureja Uredba o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest. Ta prepoveduje ponovno uporabo azbestno-cementnih izdelkov in pripravo azbestnih odpadkov za njihovo uporabo.

Med izdelke, ki vsebujejo azbest, spadajo salonitne plošče, azbestno-cementna kritina, azbest-cementne vodovodne cevi za vodovodna omrežja, toplotna izolacija na ogrevalnih kotlih, izolacija na jeklenih gradbenih okvirjih, ventilacijske cevi, peči s tesnilnimi in izolacijskimi masami, talne obloge z azbestno izolacijo, termoakumulacijski grelniki ... Odpadek je tako tudi odstranjena azbestna strešna kritina (salonitke, azbestno-cementna kritina), katere ponovna uporaba (tudi za pokritje skladovnic drv in podobno) ni dovoljena.

NIJZ na spletni strani (<https://niz.si/moje-okolje/priporocila-za-ravnanje-z-azbestnimi-odpadki-ob-cistilnih-akcijah/>) navaja, da so azbestna vlakna mikroskopsko majhna in lahka, v zraku lebdijo in so neuničljiva, s prostim očesom pa jih ne vidimo, ne vohamo in med vdihavanjem ne čutimo. Priporočajo, da nikoli ne odstranjujemo azbesta, če nismo usposobljeni za to delo. Če manjše količine pobiramo sami, uporabimo osebno varovalno opremo (varovalna delovna obleka s pokrivalom za enkratno uporabo, delovne gumijaste rokavice, gumijasti škornji brez vezalk, pol maska s filtrom P2 ali P3 za varovanje dihal, pri delu na višini tudi čelada in varovalni pas). Azbestna vlakna namreč

prenašamo tudi na obleki, koži, laseh, obrazu in s tem izpostavljam tudi druge.

Ker se Občina Cerkno zaveda nevarnosti azbestnih odpadkov, gospodinjstvom v občini še vedno omogoča, da ustrezno pripravljene odpadke **do skupne letne količine 500 kg na gospodinjstvo brezplačno oddajo v Zbirnem centru Cerkno**. Večje količine lahko oddajo proti plačilu po ceniku prevzema salonitne kritine Komunale, d. o. o., v Zbirnem centru Ljubevč v Idriji. Urnik obratovanja **Zbirnega centra Cerkno je ob četrtkih od 11. do 14. ure in ob sobotah od 7. do 10. ure**.

Urnik obratovanja Zbirnega centra Ljubevč pa je ob ponedeljkih, torkih, četrtkih in petkih od 7. do 15. ure, ob sredah v poletnem času med 7. in 17. uro in v zimskem času med 7. in 16. uro ter ob sobotah med 7. in 12. uro.

Uredba določa, da morajo biti trdno vezani azbestni odpadki pred odstranjevanjem pakirani v zaprtih vrečah ali oviti s folijo, tako da se prepreči sproščanje azbestnih vlaken v okolje med prevozom ter pri nakladanju in razkladanju. Za pakiranje ali ovijanje trdno vezanih azbestnih odpadkov je treba uporabljati vreče iz tkanin iz umetne snovi ali

polietilensko folijo debeline najmanj 0,4 mm ali raztegljivo folijo v toliko slojih, da je zagotovljena debelina najmanj 0,6 mm. Nakladanje in razkladanje azbestnih odpadkov na nakladalno površino vozila za prevoz tovara ali z nje morata biti izvedena skrbno na način, da se azbestni odpadki ne mečejo ali stresajo. Če se azbestni odpadki med prevozom razsujejo, jih je treba takoj po razsutju ponovno zapakirati in odpeljati na mesto odstranjevanja. Primera pravilnega in nepravilnega pakiranja sta razvidna na fotografiji.

Na žalost v okolju še vedno najdemo nepravilno odvržene različne azbestne odpadke. Če kadarkoli v naravi odkrijemo odložene azbestne plošče in drug azbestni odpad, o tem čimprej obvestimo pristojni inšpekcijski službi:

- za zemljišča v lasti Občine Cerkno: Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Idrija in Cerkno, E: inspektorat.idrija-cerkno@idrija.si;
- za ostala zemljišča, ki niso v lasti Občine Cerkno: Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo, Območna enota Nova Gorica, E: oe-ng.irsoe@gov.si. 🌱

Azbestni odpadki

Nepravilno pakiranje azbestne kritine

Pravilno pakiranje azbestne kritine

Foto: JP VOKA SNAGA, d. o. o., in MIRIC

Na zadnji seji potrjeni letni programi športa, kulture, mladine

CN

Svetniki so s potrditvijo na zadnji seji 18. maja prižgali zeleno luč za izvajanje in sofinanciranje programov ter določili obseg javnih sredstev za vsako posamezno področje v občini Cerkno.

Za šport 20 tisočakov

Občina letos namenja 20.000 evrov za področja športni programi (prostočasna dejavnost za otroke in mladino, kakovostni in vrhunski šport, športna rekreacija, šport starejših), razvoj dejavnosti v športu, športne prireditve in organiziranost v športu. Največ, 5.500 evrov, namenja športni vzgoji otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, le nekaj manj pa za prostočasno športno vzgojo otrok in

mladine, področje, v katerega so vključeni celoletni in promocijski športni programi (tečaj smučanja, ciciban planinec, mladi planinec) ter šolska športna tekmovanja.

Financiranje številnih programov in investicij v kulturi

Programi, ki se bodo v letošnjem letu izvajali v javnem interesu na območju občine, so naslednji: v sklopu javnih zavodov bo občina podprla delovanje knjižnične

(Bevkova knjižnica), muzejske (MMI, Cerkljanski muzej) in kulturne dejavnosti (OŠ Cerkno), na področju mednarodnega delovanja dejavnost na področju prireditve z mednarodnim sodelovanjem, v sklopu ljubiteljske dejavnosti dejavnost JSKD OI Idrija ter dejavnost društev s področja kulture. Sredstva bo namenila tudi za podporo medijem in avdiovizualni kulturi (Cerkljanske novice, Radio Cerkno), ohranjanju naravne in kulturne dediščine

(obnova in vzdrževanje kulturne dediščine, spominskih obeležij), premični in nesnovni kulturni dediščini, pihalnemu orkestru ter še drugim programom v kulturi. Po postavkah so sredstva razdeljena na naslednji način: za nepremično kulturno dediščino je namenjeno slabega pol milijona evrov; za vzdrževanje grobišč, obnovo spomenikov itd. slabih 30.000 evrov, za rekonstrukcijo in prizidavo objekta pred Bolnico Franja pa 450.000 evrov.

Za premično kulturno dediščino namenajo 25 tisočakov, od tega za delovanje muzeja ter javni razpis za sofinanciranje premične in nesnovne kulturne dediščine 10.000 evrov, za delovanje Društva godbenikov Cerkno pa 15.000 evrov. Za knjižničarstvo in založništvo je na voljo 120.000 evrov, za tradicionalne prireditve z mednarodno udeležbo 33.000 evrov, za ljubiteljsko kulturo pa 28.000 evrov; od tega za sofinanciranje delovanja JSKD OI Idrija dobra dva tisočaka, za LAS – festival lesa in rokodelstva 8.000 evrov, za Bevkove dneve dva tisočaka, za ljubiteljsko kulturno dejavnost slabih 9.000 evrov, za prireditve pa 7.000 evrov. Pri medijih za Cerkljanske novice namenajo 18.000 evrov, za delovanje Radia Cerkno pa 15.000 evrov. Na postavki "Drugi programi v kulturi" je na voljo še 5.000 evrov. Sredstva za investicije in vzdrževanje infrastrukture na področju kulture se bodo razdelila na podlagi sprejetih načrtov razvojnih programov, večino sredstev, predvidenih za sofinanciranje ljubiteljske dejavnosti kulturnih društev, premične in nesnovne dediščine, pa bodo razdelili na podlagi razpisa.

Za mlade na razpisu 11 tisočakov

Za izvedbo mladinskih programov v občini je letos namenjenih nekaj več kot 11.000 evrov in jih bodo na občini prav tako razdelili na podlagi razpisa. Ob tem bodo namenili še: 1.000 evrov za delovanje komisije za mlade, dobrih 12 tisoč evrov za delovanje Večnamenskega centra Cerkno, nekaj manj kot tisoč evrov za projekt Krepitev skupnosti, za podporo individualni stanovanjski gradnji (subvencioniranje obrestne mere) pa 18 tisoč evrov.

Sredstva za vsa tri področja bodo deloma razdeljena na osnovi razpisov, pri katerih je rok za prijavo začetek julija. 🌱

Parkiranje v Cerknem

»V zadnjem času je zopet opaziti, da se je kultura nekaterih v Cerknem drastično poslabšala, saj je edini parkirni prostor, namenjen invalidnim osebam, mnogokrat zaseden, ker se 'skoči' samo na bankomat ali se gre na 'hiter' nakup v trgovino. Da ne govorimo 18. v mesecu, ko parkirni prostor zasedejo 'štantariji',« je v svojem pismu, naslovljenem na Cerkljanske novice, zapisal eden od občanov, ki ga moti parkiranje občanov na mestih za invalide, ko drugod zmanjka prostora. Poziva k ničelni toleranci do vseh, ki ta edini prostor zlorabljajo, ter k bolj solidarni cerkljanski družbi. (CN) 🌱

Biorazgradljivi odpadki v akciji: kuhinjski odpadki in zeleni vrtni odrez

Nicolas Vanek

Pravilno ravnanje z biorazgradljivimi kuhinjskimi odpadki iz gospodinjstev in zelenim vrtnim odpadom je ključnega pomena za varovanje okolja in ohranjanje naravnih virov.

Biorazgradljivi kuhinjski odpadki in zeleni vrtni odrez sodita med biorazgradljive odpadke. Pa vendar se pri recikliranju pojavljajo pomembne razlike. Med biorazgradljive kuhinjske odpadke sodijo ostanke hrane, sadja, zelenjave, lupine jajc, kavna usedlina, papirnati prtički in drugi podobni materiali. Ti odpadki so primerni za kompostiranje ali obdelavo v bioplinarnah, kjer se lahko pretvorijo v kompost ali bioplin.

Zeleni odrez so odpadki, ki nastanejo pri vzdrževanju vrta, obrezovanju dreves, oblikovanju grmovnic in košnji travje ter vključujejo veje, grmičevje, drevesne liste, pokošeno travo, cvetlične ostanke, vejice in podobno. Zeleni odrez je pogosto obsežnejši in bolj grob material v primerjavi z drugimi biološkimi odpadki. Običajno se predela v lesno biomaso in je tako primeren za energetsko izrabo.

Biorazgradljive kuhinjske odpadke lahko občani oddate v za to namenjene rjave zabojnike, zeleni vrtni odrez pa v zbirnih centrih v Idriji in Cerknem. Z mešanjem obeh vrst odpadkov v rjavih zabojnikih se zabojniki precej hitro zapolnijo, zeleni odrez v biorazgradljivih kuhinjskih odpadkih pa tudi podaljša čas recikliranja, saj vejevje potrebuje več časa za razgradnjo kot na primer kavna usedlina.

Še vedno pa je skrb vzbujajoč delež biorazgradljivih odpadkov v zabojnikih in vrečah za mešane komunalne odpadke. Po zadnji sortirni analizi v občinah Idrija in Cerkno kar 15 odstotkov vseh mešanih komunalnih odpadkov predstavljajo odpadki, ki bi sodili v zabojnik za biološke odpadke. Mešanica odpadkov oteži in podraži proces sortiranja, recikliranja in obdelave, to pa pomeni tudi povišanje cene ravnanja s komunalnimi odpadki, ki jo plača uporabnik.

Ena izmed možnosti ravnanja z biorazgradljivimi kuhinjskimi odpadki iz gospodinjstev in zelenim vrtnim odpadom je hišno kompostiranje. S tem postopkom lahko gospodinjstva samostojno obdelajo te odpadke in pridobijo kakovosten kompost, ki ga lahko uporabijo za gnojenje vrta ali rastlin. Hišni kompostniki morajo biti primerno zaprti, da preprečujejo vonjave in širjenje škodljivcev ter onesnaževanje okolja.

Skupna prizadevanja za pravilno ravnanje s kuhinjskimi odpadki iz gospodinjstev in zelenim vrtnim odpadom so ključna za varovanje okolja, zmanjševanje odpadkov

Postavitev hišnega kompostnika

Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen. Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo z vseh strani primerno prezračen. Postavi se ga tako, da ne povzroča motenj (npr. smrad) na sosednjih zemljiščih. Ta osnovna pravila so primerna za vse običajne sisteme, ne glede na to, ali so odprti, iz lesa ali žičnati ali pa plastični zaprti hišni kompostniki.

Tehnika pravilnega hišnega kompostiranja

Hišni kompostnik mora imeti neposreden stik s tlemi. Osnovna plast zdrobljenih vej poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna ponudba kisika, ki jo dosežemo tako, da se suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) in vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) vedno med seboj mešajo. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane je treba takoj prekriti z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da preprečimo neprijetne vonjave in ne privabljamo neželenih gostov, kot so podgane ali ptiči. V procesu razgradnje, ki poteka pri 50–60 °C, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi, za kar pa potrebujejo določeno vlago. V času daljše poletne suše je priporočljivo vlaženje kompostnega kupa. Ko je hišni kompostnik poln oziroma po približno pol leta njegovo vsebino preložimo. S tem ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo s sitom z odprtini 15 do 20 mm, preostanek uporabimo za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

ter trajnostno izrabo naravnih virov. Z doslednim upoštevanjem predpisov ter uporabo ustreznih postopkov ravnanja lahko vsak posameznik prispeva k ohranjanju

čistega in zdravega okolja za prihodnje generacije. 🌱

Kadrovske težave v ZD Idrija za zdaj uspešno premagujejo

Damjana Peternej

Brez opredeljenega zdravnika je v ZD Idrija lani ostalo blizu 1.000 pacientov, letos spomladi pa še 1.285. Od junija je v občinah Idrija in Cerkno brez zdravnika tako kar 16 % odraslih.

V Zdravstvenem domu Idrija so lani poleti zaradi odsotnosti zdravnikov (upokojitev, daljša porodniška odsotnost) spremenili način nadomeščanja v ambulantah splošne družinske medicine oziroma uvedli sistem dela t. i. nadomestne ambulante.

V letošnjem letu se je s spomladansko upokojitvijo še ene zdravnice stanje dodatno zaostri. Brez opredeljenega zdravnika je tako ostalo 1.285 pacientov v ambulantah družinske medicine, ob tem da se 974 pacientov zdravnice, ki se je upokojila lani, pri drugem zdravniku še ni opredelilo. To pomeni, da je po upokojitvi zdravnice brez zdravnika v juniju ostalo 16 % odraslih prebivalcev v občinah Idrija in Cerkno. V Zdravstvenem domu Idrija si prizadevajo razmere izboljšati, zato so za občane, ki nimajo izbranega zdravnika ali pa je njihov zdravnik na daljši odsotnosti, zagotovili več možnosti. Prva je obravnava v nadomestni ambulanti, v katero lahko pokličejo na številko 05 37 34 215 oziroma na info točko 05 37 34 200. Za storitve (naročilo napotnic, bolniških listov in receptov) pacienti lahko uporabijo e-portal »Gospodar zdravja« na spletni strani zdravstvenega doma.

Foto: arhiv ZD Idrija

Odločili so se, da bodo težave pacientov ali administrativne zadeve vsakodnevno trižirali, kar pomeni da se prednost obravnave pacientov določi glede na nujnost in ocenjeno resnost težav. Pacientom se tako glede na zdravstvene težave določi termin za obisk v nadomestni ambulanti ali pa se v najkrajšem možnem času izvedejo administrativne storitve. V idrijskem zdravstvenem domu se sicer že vrsto let trudijo, da bi prebivalci obeh občin imeli odlično dostopnost do zdravstvenih storitev, zato so izbrali ustrezno zaposlitveno politiko: že v aprilu so zaposlili zdravnico družinske medicine iz tujine. Po sklepu ministrstva za zdravje mora opraviti 11-mesečno prilagoditveno obdobje. Poleg

»V ZD Idrija si močno prizadevamo, da bi vsi prebivalci občin Idrija in Cerkno imeli ustrezno zdravstveno oskrbo in bomo zato poskrbeli tudi za tiste, ki trenutno nimajo na razpolago svojega osebnega zdravnika. Žal z omejenimi kadrovskimi zmoglostmi trenutno ne moremo zagotoviti takšne dostopnosti, kot so je bili naši pacienti vajeni doslej. Za boljšo dostopnost lahko poskrbijo tudi pacienti, in sicer tako, da se po nepotrebnem ne obračajo na zdravstveno pomoč. Seveda so vsi dobrodošli, ko menijo, da to pomoč potrebujejo.«

tega imajo zaposlene 4 specializantke, ki bodo specializacijo končale v 2 do 3 letih. Predvidevajo, da se bodo zaposlile v ZD Idrija. Zaposlenega imajo zdravnika pripravnik, ki bo prav tako še v letošnjem letu vpisal specializacijo iz družinske medicine, ki jo bo predvidoma zaključil v 4 letih. V letu 2023 bodo s finančno pomočjo občin Idrija in Cerkno razpisali 2 do 3 štipendije za bodoče zdravnike, ki bodo delo dobili v ZD Idrija.

V omejenem obsegu se bodo pacienti proti koncu letošnjega leta lahko opredelili pri zdravnici družinske medicine, ko se bo vrnila s porodniškega dopusta, v večjem obsegu pa v prihodnjem letu pri zdravnici iz tujine, ki se je nedavno zaposlila in bo takrat končala s prilagoditvenim obdobjem. Z vpisom novih pacientk je v ginekološki ambulanti začela tudi ginekologinja Ana Lasič. Za informacije o možnosti opredelitve lahko v ordinacijskem času ambulate pacientke pokličejo na telefonsko

številko 05 37 34 234 oziroma pišejo na ginekologija@zd-idrija.si.

V zdravstvenem domu Idrija ob tem opozarjajo, da nujna medicinska pomoč (NMP) ni nadomestilo za osebnega zdravnika.

Pacienti, ki potrebujejo pomoč pri osebnem zdravniku ali v nadomestni ambulanti in po njihovem mnenju niso obravnavni takoj, pogosto obiščejo ambulanto NMP. Njen osnovni namen je, da priskoči na pomoč, kadar je ogroženo življenje ali pa se zdravstveno stanje posameznika tako poslabša, da bi lahko bilo ogroženo. Pacienti, ki se bodo oglasili v ambulanti NMP, lahko na zdravstveno storitev čakajo tudi po nekaj ur, če na triaži ugotovijo, da ne gre za nujni primer, zdravnik v ambulanti NMP pa ima vso pravico takšnega pacienta tudi zavrniti. Kot ocenjujejo, je pacientov, ki v tej ambulanti ne potrebujejo nujne medicinske pomoči, vsaj polovica. 🌱

Uradna otvoritev grbinastega poligona

V začetku junija je bila na grbinastem poligonu v Cerknem organizirana delavnica varne vožnje s prikazom vožnje po grbinah, tečajem varnega pumpanja in pregledom opreme. V drugem tednu junija pa so se v okviru uradne otvoritve otroci lahko pomerili v vožnji na čas.

Udeležba na obeh dogodkih je bila velika, kar nakazuje, da je bila ureditev takega športnega objekta v Cerknem res težko pričakovana in prepotrebna. Poligon je tudi sicer zelo dobro obiskan, kar nas izredno veseli.

Za izvedbo delavnice in preizkus vožnje na čas se najlepše zahvaljujemo Društvu Pedal, ki je omenjene dogodke izvedlo.

Prometna ureditev na Cesti OF je zaradi večje varnosti uporabnikov poligona spremenjena, na kar želimo voznike ponovno opomniti. Uvedena je bila cona umirjenega prometa, kjer je hitrost omejena na 30 km/h, in postavljeni znaki za območje igrišča ob poligonu.

V prihodnjih tednih bodo izvedene še ovire na tlakovani površini pri uvozu in izvozu na poligon ter ograja na spodnji strani proti parkirišču. V delu ob cesti bodo postavljena korita.

Občina Cerkno načrtuje izvedbo dodatnih delavnic in dogodkov v jesenskem času, predvsem v času Evropskega tedna mobilnosti. Dogodki in datumi bodo objavljeni na spletni strani Občine Cerkno in na družabnih omrežjih.

Vsem uporabnikom želimo varno vožnjo in obilo zabave! (Mojca Gros, občinska urbanistka) 🌱

Preizkus vožnje na čas v organizaciji Društva Pedal na grbinastem poligonu

Foto: arhiv Občine Cerkno

Primorski val se širi na Vipavsko in Novogoriško

Ivan Seljak

Radio Cerkno in Radio Kobarid, ki s svojima lokalnima programoma tvorita mrežo Primorski val, v zadnjem času beležita pomembne uspehe na področju širitve slišnosti, s tem pa tudi same programske zasnove.

Med pomembnejše tehnične dosežke lahko štejemo pridobitev dveh osrednjih frekvenc za Vipavsko dolino. Pred dvema letoma smo začeli oddajati program za območje zgornje Vipavske doline na frekvenci 97.9 MHz, letos pa smo uspešno kandidirali tudi na razpisu za frekvenco, ki pokriva Novo Gorico in sosednje občine. Oddajnik s frekvenco 107.6 MHz je postavljen na Sveti Gori (Skalnici), pred kratkim je bil tudi uspešno opravljen tehnični nadzor s strani agencije Akos. Vsekakor ne smemo prezreti podatka, da je Primorski val vključen tudi v digitalni multipleks zahodne Slovenije DAB+, ki je v tehnološkem smislu »radio prihodnosti«. Tehnični dosežki pa nujno pogojujejo tudi vsebinsko prilagajanje radijskega programa.

Dokaj mlada ekipa se tega zaveda in tudi išče odgovore na nove izzive. Zaradi velikih razdalj ter izjemno slabe prometne infrastrukture smo se odločili, da bomo kljub stroškom ohranili dva studia, v Tolminu in Cerknem, ter dopisništvo s studiem v Idriji. Poleg tega iščemo rešitev tudi za Vipavsko dolino.

Primorski val je edina nekomercialna radijska mreža v Sloveniji, zanimivo je tudi dejstvo, da je ohranil samostojnost, torej ni del velikih medijskih sistemov. Oba lokalna, kot tudi mrežni program, imajo status posebnega pomena, ki terja visoke

Tambura team v cerkljanskem studiu pred nastopom na Dnevu Primorskega vala

Foto: arhiv Primorskega vala

standarde na področju radijskih vsebin, javnega govora in predvajanja glasbe. Dosežke zadnjih let bomo sodelavke in sodelavci proslavili na posebnem Dnevu Primorskega vala v nedeljo, 25. junija, na Smučarskem centru Cerkno. Z nami bo cel kup glasbenih prijateljev in drugih gostov. Pridružite se nam! 🌟

Utrinek iz tolminskega studia

Foto: arhiv Primorskega vala

DAN Primorskega vala

nedelja, 25. junij

ZAKLJUČEK AKCIJE STOTAK ZA TVOJ KORAK

DEJAN DOGAJA | POTOPISCI
TINKARA KOVAČ IN BOŠTJAN PERTINAČ | ANSAMBEL JAVOR
MANCA ŠPIK | POP DESIGN | TRIO ŠUBIC | JAY BOLK
TAMBURATEAM | JET BLACK DIAMONDS

**OD 13.30 DALJE
SMUČARSKI CENTER CERKNO**

SEDEŽNICA POČIVALO OBRATUJE OD 12. URE DALJE

Dan Primorskega vala se bo odvijal ob Alpski perli na SC Cerkno.

Foto: Bojan Tavčar

V Eti spodbujamo sodelovanje in krepimo družbeno odgovornost

ETA Cerkno se je s pridobitvijo naprednega certifikata družbeno odgovoren delodajalec zavezala, da bo zaposlenim omogočila udeležbo na organiziranih aktivnostih in jih povabila k sodelovanju pri projektih, ki spodbujajo sodelovanje, povezovanje in zdrav življenjski slog. Tako smo letos že drugič zapored omogočili brezplačno startnino in prevoz na ljubljanski 17. dm tek za ženske. Zdrav

Foto: arhiv ETA Cerkno

življenjski slog smo spodbujali 19. junija na organiziranem testu hoje na 2 kilometra, na katerem so udeleženci preverili telesno pripravljenost. Družbeno odgovornost krepimo tudi pri projektu biotske raznovrstnosti, ki poudarja pomen raznolikosti našega okolja in v katerem sodelujemo skupaj z Občino Cerkno, OŠ Cerkno, ICRO in GJV Idrija. V marcu so naši zaposleni izdelovali ptičje krmilnice in hotele za žuželke, spodbujali smo k udeležbi na čistilni akciji v aprilu, v nadaljevanju pa bomo sodelovali v promocijskih in izobraževalnih aktivnostih.

Prav sodelovanje in povezovanje sta bila glavna nit projekta Kolesje, pri katerem so dijaki steklarske, kovinske in lesne smeri ob podpori osmih sodelujočih podjetij ustvarili izdelek, ki je vključeval vse naravne elemente (kamen, kovina, les, steklo). Najboljši izdelek je bil nagrajen in predan v licitacijo v dobrodelne namene, pri čemer smo na ETI prispevali mentorsko podporo, sodelovali pri ocenjevanju in poskrbeli za finančni prispevek. (Lilijana Strmšek) 🌱

Avtomatizacija v proizvodnji – projekt laserskega varjenja v termoregulatorju

V letošnjem letu je ETA začela z izvajanjem projekta avtomatizacije izdelave diastata s ciljem zniževanja proizvodnih stroškov in usmeritvijo v projekt "Nič napak v procesu". Predlagatelj ideje oz. projekta je zaposleni Anton Trpin. Po izvedbi analiz za iskanje potencialnih možnih prihrankov se je tehnološka delovna skupina enote osredotočila na obstoječo tehnologijo spajkanja v tunelskih pečeh. Pripravili smo različne variante za zamenjavo obstoječe tehnologije spajkanja z laserskim varjenjem spojev. Skupaj z dobaviteljem laserske opreme smo opredelili osnovno tehnološko opremo in postopek varjenja.

Foto: arhiv ETA Cerkno

V okviru ETA orodjarne smo definirali in izdelali modularno testno celico, s pomočjo katere smo definirali končne parametre postopka, ugotovili in odpravili kritične točke postopka in izdelali več tisoč testnih kosov.

Z optimizacijo smo potrdili višjo produktivnost operacije in občutno izboljšali kakovost polizdelka diastat. Izboljšave te avtomatizacije ne bodo prinesle le prihrankov pri strošku dela in kakovosti, ampak bodo zmanjšale tudi emisije toplogrednih plinov, izrazito skrajšale izdelavni čas in zmanjšale potreben prostor v procesu.

Naslednji koraki so: začetek serijske proizvodnje na prvi avtomatski liniji v 2023, testiranje in serijski preizkus laserskega varjenja na preostalih spojih diastata ter priprava tehničnih zahtev za nadaljevanje avtomatizacije v letu 2024. (Vladimir Makuc) 🌱

Robotizacija linije v montaži grelnih plošč

V proizvodnji grelnih plošč se je avtomatiziralo ročno delovno mesto varjenja kontaktov z robotsko celico. Tehnološka skupina je skupaj z ETA orodjarno opredelila tehnične zahteve, validirala tehnološko rešitev ter tokom izdelave celice optimizirala končni izdelek.

Foto: arhiv ETA Cerkno

Z avtomatizacijo smo zmanjšali obremenitev zaposlenih in zvišali produktivnost. Izboljšali sta se tudi zanesljivost in ponovljivost procesa, skrajšal izdelavni čas in s tem zmanjšala zaloga polizdelkov. Robotska celica je narejena v skladu s smernicami industrije 4.0. in omogoča visoko fleksibilnost, optimizacijo in zanesljivost delovanja. (Matjaž Podobnik) 🌱

Cerkljanski podjetnik z novim produktom na poti k čistejši in trajnostni prihodnosti

V zadnjih letih je sončna energija postala trajnostna alternativa konvencionalnim virom energije. Z izkoriščanjem moči sonca lahko naredimo pomembne korake k razvoju bolj trajnostnega in odpornega prehranskega sistema ter hkrati varujemo naš planet za prihodnje generacije. Simon Eržen, ki ustvarja unikatne izdelke iz lesa pod blagovno znamko simondesign, je tokrat naredil korak dlje in na trg lansiral solarno sušilnico, ki ponuja učinkovito in okolju prijazno metodo sušenja hrane in zelišč, ki preko solarnega panela izkorišča moč sonca in pretvarja sončno energijo v električno brez kakršnihkoli stroškov. Solarna sušilnica zagotavlja, da se prehranska vrednost hrane ohrani v največji možni meri. Postopen postopek sušenja pomaga ohranjati naravne minerale, prisotne v sadju, zelenjavi in zeliščih. »Vse bolj se bomo zatekali k tradicionalnim postopkom sušenja in shranjevanja, prilagojena tehnologija pa nam bo ob vse večji draginji konec koncev omogočila dolgoročni prihranek,« pravi podjetnik iz Cerknega, ki se lahko pohvali še z nekaterimi drugimi inovativnimi produkti – lesenim cepinom za treniranje lednega plezanja in naborom različnih unikatnih pisal ter ostalih izdelkov za dom. (Lilijana Strmšek) 🌱

Simon design

Foto: Bojan Tavčar

Solarna sušilnica Simona Eržena ponuja učinkovito in okolju prijazno metodo sušenja hrane in zelišč.

Taborniki ponovno uspešni na razpisu evropske solidarnostne enote

Matevž Magajne, starešina Društva tabornikov RAJ

Taborniki, ki že vrsto let delujemo v lokalni skupnosti, smo nedavno prejeli pomembno priznanje za naše dobro delo. Na evropskem razpisu smo zopet uspeli pridobiti finančna sredstva iz Evropske solidarnostne enote, namenjena izvajanju našega celoletnega programa, organizaciji dveh letovanj ter splošnemu delovanju društva.

S pridobljenimi finančnimi sredstvi bomo lahko še bolj kvalitetno nadaljevali z našim pomembnim delom. Celoletni program, ki ga bomo izvajali, bo mladim omogočal pridobivanje različnih veščin, kot so timsko delo, preživetje v naravi, prva pomoč in ekološka ozaveščenost. Program je prilagojen različnim starostnim skupinam, kar omogoča vsem mladim članom, da razvijejo svoje potenciale in pridobijo dragocene izkušnje.

Organizirali bomo tudi dve letovanji, ki bosta mladim tabornikom omogočili nepozabne počitnice v naravi. Med letovanji se bodo udeleženci lahko poglobili v taborniške

veščine, raziskovali okolico, se učili o varovanju narave ter se povezovali z vrstniki iz drugih krajev.

Sredstva, ki smo jih prejeli, bodo prav tako namenjena splošnemu delovanju društva. Zagotovila bodo sredstva za vzdrževanje opreme, organizacijo izobraževanj za vodstvo ter promocijo in širjenje taborniških vrednot med lokalno skupnostjo.

Načelnik društva tabornikov Blaž Mavri je ob tem povedal: »Ta finančna sredstva nam predstavljajo veliko priložnost za še boljše delo z mladimi. Hvaležni smo Evropski solidarnostni enoti za njihovo podporo in

zaupanje v naše delo. Zavedamo se, da je naše delo pomembno za razvoj mladih ter ohranjanje narave in prostovoljnega duha.«

Še naprej bomo gradili mostove med mladimi in naravo ter prispevali k ustvarjanju odgovornih in aktivnih državljanov. Naše prostovoljno delo je

odsev predanosti, truda in navdušenja, ki ga vlagamo v razvoj mladih generacij ter v korist lokalne skupnosti.

Taborniki ustvarjamo boljši svet! 🌱

Sodelovali na 12. natečaju »Tudi pri nas je potekalo osamosvajanje Slovenije«

Učenci OŠ Cerkno so tudi letos pod mentorstvom učitelja Romana Eberlinca sodelovali na natečaju Tudi pri nas je potekalo osamosvajanje Slovenije. Na natečaj, ki že vrsto let poteka pod okriljem Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Idrija - Cerkno, je letos svoje literarne prispevke oddalo 40 mladih avtorjev. Med njimi so bili tudi učenci OŠ Cerkno, sedmošolci Nika Eržen, Maja Vojska, Neža Razpet, Melisa Udir, Sebastjan Šturm in devetošolci Urban Razpet, Lana Mavri in Kristina Bevk. Med najboljših prispevkov je strokovna komisija uvrstila literarno delo učenke Neže Razpet. Združenje je sodelujoče učence nagradilo z ogledom parka vojaške zgodovine v Pivki, kjer so najboljšim avtorjem podelili tudi priložnostna priznanja. Pod uredniškim vodstvom Marka Mikuža je združenje tudi letos izdalo poseben zbornik, v katerem so objavljeni vsi literarni prispevki, prispeli na dvanajsti literarni natečaj. 🌱

Mladi osnovnošolci z mentorjem Romanom Eberlincem

Učenci so za nagrado prejeli vstopnico za ogled parka vojaške zgodovine v Pivki.

Ivana Leskovec, prejemnica Valvasorjeve nagrade za življenjsko delo

»Moje delo je moje življenje«

Damjana Peternej

Najzlahtnejšo od Valvasorjevih nagrad, nagrado za življenjsko delo, je letos prejela Ivana Leskovec, univ. dipl. etnologinja in prof. zgodovine, dolgoletna direktorica Mestnega muzeja Idrija, promotorka kulturne raznolikosti tega prostora in ena najzaslužnejših oseb za vpis kar dveh biserov na elitni seznam Unesca: dediščine živega srebra in klekljanja čipk. S sodelavci je suvereno zagrizla tudi v obnovo edinstvenega spomenika humanosti – Partizanske bolnice Franja, ki jo je leta 2007 prizadela katastrofalna povodenj.

Iskrene čestitke ob prejemu nagrade. Kaj vam pomeni?

Nagrade sem iskreno vesela, saj je to priznanje strokovne skupnosti, ki z dediščino živi vsak dan in je prepoznala v mojem delu dodano vrednost, tisto več, kar je bilo v našem muzeju v tem času narejeno. Vesela sem tudi zato, ker so predlog za nagrado podali moji muzejski sodelavci, s katerimi skupaj delamo že desetletja in so v mojem vodenju institucije videli nekaj, kar rodi rezultate in vodi k uspehu in priznanju, tako stroke kot širše javnosti.

Ste nagrado pričakovali?

Iskreno? Ne. Morda sem jo pričakovala lani, ko sem zaključila z delom direktorice ali pa kasneje ob odhodu v pokoj. V tem »vmesnem času« pa res ne.

Po maturi ste se odločili za študij etnologije in zgodovine. Za diplomsko nalogo o Cerknem in Cerkljanih v prvi polovici prejšnjega stoletja ste prejeli študentsko Prešernovo nagrado. Kdaj vas je to področje začelo zanimati?

Kot dijakinjo me je zanimalo vse, uživala sem v reševanju matematičnih problemov

in dolgo sem bila prepričana, da bom matematiko tudi študirala. Ko sem bila v tretjem letniku gimnazije, so na Cerkljansko prišli raziskovat partizansko gospodarstvo študenti etnologije in sodelavci Slovenskega etnografskega muzeja. Tisto jesen, leto 1978, se je odprl tudi Cerkljanski muzej in ena od postavljenih razstav je bila prav na to temo. Nekaj gimnazij nas je pri terenskem delu sodelovalo, bile smo stik z domačini, pomagale smo prebroditi jezikovne pregrade ipd. Ko so zbrano gradivo izročili muzeju, sem začela delati v muzeju in ga urejati po navodilih profesorice z oddelka za etnologijo na Filozofski fakulteti. Nevede so se tako v Cerkljanskem muzeju postavljali temelji dokumentacije. Odzvala sem se tudi na razpis Gibanje znanost mladini in spomnim se, da smo pripravili raziskovalno nalogo o šegah in navadah. Očitno se je v meni takrat nekaj prebudilo in naslednje leto sem se vpisala na Filozofsko fakulteto v Ljubljani na študij etnologije in zgodovine.

In to je bila ljubezen na prvi pogled in za vse življenje?

Ja, za vse življenje, prav gotovo. Naj se še

Ivana Leskovec v prostorih današnje pisarne Cerkljanskega muzeja, v katerih je v osemdesetih letih opravljala svojo prvo službo.

Foto: Bojan Tavčar

tako stereotipno sliši, delo opravljam z dušo in srcem.

Ko smo se dogovarjali za intervju, ste imeli le en pogoj – da se dobimo v Cerkljanskem muzeju, v katerem ste tudi začeli svojo poklicno pot. Kakšni spomini vas vežejo na to obdobje?

Cerkljanski muzej je zagotovo začetek te moje ljubezni. Tu sem delala že kot študentka, med drugim sem bila tudi vodička v Partizanski bolnici Franja. Že takrat sem prepoznala, kaj pravzaprav Franja pomeni ljudem in še posebej, kaj pomeni tujcem. V Cerknem je bilo tudi moje prvo delovno mesto. Začela sem kot kustosinja za etnologijo. To so bila leta, ko je bil muzej, predvsem muzejska hiša, še zelo drugačna. Razmere za delo so bile neprimerljive z današnjimi. Ko sem zjutraj prišla, sem morala pozimi najprej zakuriti v peč, nato sem se šele posvetila delu. Veliko sem hodila po terenu in zbiral gradivo. Danes veliko govorimo o zgodbah. To smo počeli že pred 40 leti. Ob poslušanju informatorjev so nastajali terenski zapisi. V njih najdemo ogromno gradiva in informacij, ki jih danes s pridom uporabljamo pri prezentaciji in interpretaciji polpretekle zgodovine. To je bil tudi čas, ko sem zbiral predvsem tradicionalno kmečko opremo, orodje ... Na skednjih in kozolcih je tovrstnega gradiva še nekaj, muzej si ga želi pridobiti, a težava je, da nima ustreznih depojev, da bi v njih dediščino, ki čaka, da dobi svoje mesto v muzeju, ustrezno hranili. In to je velika škoda.

Idrijsko-Cerkljansko se je v skrbi za dediščino z vašimi napori in delovanjem še krepkeje zapisalo ne le na slovenski, ampak, še pomembneje, tudi na mednarodni zemljevid. Naj omenimo vpis dediščine živega srebra in klekljanja na Unescov seznam dediščine ter pridobitev znaka evropske dediščine za Bolnico Franja.

Ko se ozrem nazaj, vidim, da je bilo res veliko narejenega. Ob nastopu prvega direktorskega mandata sem imela pred sabo neke cilje, pot, po kateri bi pripeljala kolektiv in institucijo do prepoznavnosti v svetu. Kajti dediščina, za katero skrbi Mestni muzej Idrija, si to zasluži, sem si takrat dejala. Ideje o vpisu Franje skupaj s cerkvico v Hrastovljah na Unescov seznam so bile žive že v 80-ih letih prejšnjega stoletja in za vpis Idrije na Unescov seznam smo prve postopke začeli že leta 1994. A se v nadaljevanju ni nič premaknilo. Nekatere stvari morajo v času in prostoru očitno dozoreti. Treba pa je prepoznati in ujeti ta pravi trenutek. Kar se tiče idrijske dediščine živega srebra, klekljanja, znaka evropske dediščine, ocenjujem, da smo v pravem trenutku začeli delati in bili predvsem zadosti vztrajni. Študij za vsa ta področja smo imeli že veliko, naša zgodovina je v veliki meri raziskana, od tehniške dediščine, geologije, temeljnih del na področju čipkarstva ... Vse pa je treba zapakirati v pravi paket, da ga institucije na drugi strani, kot je npr. UNESCO, prepoznajo. To je bila prej naša šibka točka. Znanje in vedenje, ki ga o naši dediščini imamo, je moralo biti zapisano in predstavljeno na ustrezen način. V prizadevanjih za doseg cilja smo v zadnjem obdobju temu sledili. S skupnimi močmi številnih sodelavcev so vsi vpisi uspeli. Res pa je, da je bilo treba trdo delati in ekipo voditi. Za te projekte sem osebno porabila ogromno časa, med prazniki, ob nedeljah, ponoči. Nikoli mi ni bilo žal. To je del mene, tako čutim. Vsako nalogo, ki si jo zadam, želim pripeljati do konca in to z

»Naj se še tako stereotipno sliši, delo opravljam z dušo in srcem.«

Foto: Bojan Tavčar

Na stalni razstavi Cerkljanska skozi stoletja v Cerkljanskem muzeju je veliko tradicionalne kmečke opreme in orodij, ki jih je Ivana Leskovec kot mlada kustosinja zbiral na terenu.

odliko. Vodi me ambicija.

Na kateri dosežek ste v svoji karieri najbolj ponosni?

Pravzaprav je to zelo težko vprašanje. Pa vendar se me je najbolj je dotaknila Franja z dodelitvijo znaka evropske dediščine. Franja je dokaz, da ne le skrbimo za materialno, ampak tudi vsebinsko plat spomenika. Da njene vrednote in sporočilnost ne le ohranjamo, ampak tudi prenašamo na mlajše rodove. In v nepozabnem spominu ostaja njena obnova po povodnji leta 2007. To je bil izjemno velik projekt, temeljni pogoji za to, da je bil uspešen, pa izpolnjeni mnogo prej, kot se je nesreča zgodila. Da smo Franjo lahko rekonstruirali v prvotno obliko, gre zasluga muzeju in moji odločitvi, da smo v preteklosti delali tako, kot smo delali. Za Franjo so bili namreč izrisani vsi načrti barak, vsaka deska posebej je bila izmerjena, do potankosti opisani vsi predmeti. Ko se je Franja »zgodila«, so bile na mizi tri variante, na kakšen način spomenik ohraniti zanamcem: očistiti jo naplavin in ohraniti kot kraj spomina; očistiti jo naplavin, na tleh pa označiti mesta vseh barak in postaviti spominsko ploščo ali pa jo popolnoma rekonstruirati. Odločevalci, tj. stroka in financerji, so se odločili za slednje. To je bilo možno edinole zato, ker smo v muzeju že prej imeli urejeno popolno dokumentacijo. Zato še danes trdim, da je naš muzej najprimernejši in edini možni upravljalec tega spomenika. Ob skrbi za nepremično in premično dediščino pa gradimo tudi na programih, ki sporočilnost Franje na ustrezen način predajajo javnosti. Dokaz tega so tudi številni obiskovalci.

Na enem od letošnjih dogodkov ob 70-letnici muzeja ste dejali, da bi kot predmet, ki ima za vas izjemno vrednost, izbrali par čevljev, v katerih ste redno hodili preverjat, kako poteka obnova spomenika ...

Pohodni čevlji in varnostna čelada sta predmeta, ki me spominjata na dni, ko je bilo najtežje. Spomnim se prvega obiska Franje po nesreči in nešteti obiskov po tem. Redno sem sledila dogajanju, s kolegico Milojko in oskrbnikom Franje smo razpravljali, kaj bi bilo za prihodnost Franje najbolj optimalno, kje so se v preteklosti pojavljale napake, kako jih ustrezno rešiti. Pri Občini Cerkno je bila za obnovo Franje imenovana posebna delovna skupina. A edina, ki sem do potankosti poznala prejšnjo Franjo, težave pri vzdrževanju barak, gradivo, sem bila jaz. V veliki meri mi je uspelo prenesti vse to vedenje v

Foto: Bojan Tavčar

»Vsako nalogo, ki si jo zadam, želim pripeljati do konca in to z odliko.«

delovno skupino, zato smo težave laže in konstruktivneje reševali.

Že sedem desetletij idrijski muzej nepretrgoma ohranja, varuje in predstavlja premično, nepremično in nesnovno dediščino območja ter soustvarja nove kulturne vsebine. Skoraj polovico tega časa ste imeli možnost opazovati, kako kot ustanova raste. Kako bi ocenili to obdobje? Napredka nisem samo opazovala, ampak sem ga tudi soustvarjala, krojila. Ponosna sem, da je muzej v tem času postal muzej v najširšem pomenu besede. Od srede 80-ih let prejšnjega stoletja do prvih let 21. stoletja so se vsi nenacionalni muzeji po Sloveniji zelo razvijali, se postavljali na noge, v smislu, da so gradivo, ki so ga pred tem samo zbirali, dejansko začeli obdelovati. To velja tudi za naš muzej. Zbrano gradivo smo začeli inventarizirati, danes ga kontinuirano restavriramo in konzerviramo – o tem smo v mojih začetkih lahko le sanjali. Muzej se je tudi kadrovsko okrepil, ustvarili smo pogoje za delo muzejskih kustosov, sodelavcev, za ustrezno razstavljanje našega gradiva. Obnovili so se vsi spomeniki, uredili razstavniki prostori tako v Cerknem kot v Idriji. To je bil čas, ko so se postavile nove stalne razstave in smo začeli postavljati lastne občasne tematske razstave s področja zgodovine, etnologije, med prvimi čipkarske razstave ... S tem so muzejski kustosi dokazovali svojo rast in razvoj. Ena od razstav, ki je bila v tem pogledu največja, je bila razstava o prvi svetovni vojni, ki smo jo postavili jeseni 2018 ob 100-letnici konca 1. sv. vojne. V projektu so sodelovali vsi muzejski kustosi, postavljena je bila v obeh muzejih in se je vsebinsko dopolnjevala. Pomembno je, da so kustosi razstavo ustvarjali kot tim. Zanj so prejeli Valvasorjevo priznanje za enkratne dosežke.

Obseg delovanja muzeja je za slovenski prostor izjemno velik in nedvomno je bila pri vašem kreiranju tega prostora skozi vaše strokovno delo pomembna tudi ekipa, s katero ste sodelovali in še vedno sodelujete?

Zame sodelavci niso bili le ljudje, ki jim naročim, kaj je potrebno narediti. Doživljala sem jih kot tim in tudi sama sem se čutila del tega tima. Seveda pa mora direktor ali vodja projekta sprejemati odločitve, a le če so sprejete s konsenzom, lahko nastane nekaj velikega, lepega, prepoznavnega. Bila sem dirigent, a če dirigent nima uglašene orkestra, težko slišimo kaj lepega. Brez vodje, ki nima dolgoročnih ciljev, pa delo ne more biti uspešno.

Kot dejavna članica različnih stanovskih organizacij ste soustvarjali slovenski muzejski prostor, ki ga tudi izjemno dobro poznate. Kakšno mesto zaseda v tem pisanem naboru slovenskega in širše

»Bila sem dirigent, a če dirigent nima uglašene orkestra, težko slišimo kaj lepega. Brez vodje, ki nima dolgoročnih ciljev, pa delo ne more biti uspešno.«

Ob podelitvi Valvasorjeve nagrade za življenjsko delo v Narodni galeriji

Foto: Miha Kosmač, Fototeka MMI

evropskega muzejskega delovanja Mestni muzej Idrija, nenazadnje ste prejeli nagrado za najboljši evropski tehniški muzej?

S povezavami, ki smo jih ustvarili, smo postali širše prepoznavni oziroma smo lahko tudi referenčni. V mislih imam idrijsko rudarsko dediščino, dediščino živega srebra, povezave s španskim Almadénom ... Pomembni smo na področju proučevanja polpretekle zgodovine, 2. sv. vojne, skozi Partizansko bolnico Franjo, ki je spomenik človečnosti, izpostavljamo humanitarni vidik. Na področju čipkarstva ne smemo pozabiti, da nihče tako sistematično in kontinuirano ne skrbi za ohranjanje in proučevanje te dediščine oziroma tudi ne za povezave s terenom, z nosilci teh znanj in veščin, kot mi. Pri čipkarstvu govorimo ne le o čipkah, ampak o klekljaricah in prenašanju znanja iz roda v rod. Tu se odpirajo neverjetne zgodbe in to področje nudi še ogromno možnosti. Na področju tehniške dediščine smo referenčni zlasti za področje rudarjenja. Muzej se ne povezuje samo s strokovnimi institucijami izven svojega kraja, pomembno je, da smo prepoznavni in sprejeti v lastnem okolju. Tako muzej v prostoru in kraju živi. Po tem nas danes ljudje prepoznajo. Zato je pomembno, da delamo številne, tudi manjše razstave, ki so za marsikoga obrobne, nepomembne, a v resnici nenadomestljive v smislu »mreženja«.

Zdi se, da je delo muzejskih delavcev pravzaprav zelo monotono, včasih za nepoznavalce celo dolgočasno, vendarle pa z odmevnimi razstavami in drugimi projekti dokazujete, da je potrebna dobršna mera kreativnosti in povezovanja s še drugimi področji. Muzej ostaja v koraku s časom. Pomemben del muzejskega dela predstavljajo obiskovalci. V vsakem trenutku se kustos sprašuje o načinu komunikacije z njimi. Ena najvidnejših komunikacij je prek razstav. Kot strokovnjak sicer zasnuje razstavo, a rabiš nekoga, da jo postavi v prostor. To so oblikovalci različnih profilov. Proces nastajanja razstave je zahtevno delo, terja veliko pogovorov, usklajevanja. Če ne preskoči iskrica in ni kemije med sodelavci, razstava ne doseže pravega učinka. Vedno smo se in se še trudimo, da do te iskric pride. Tudi zato so naše razstave

vidne, odmevne. In za vsako razstavo mora ostati sled – monografija, katalog, zgibanka. Smo pa pred izzivom, kako se v muzeju primerno posluževati digitalizacije. Iz izkušenj z obiskovalci vemo, da tudi televizijski in računalniški ekrani in aplikacije niso več vsemogočni, so pa dobrodošli. Zato osrednjo pozornost kljub vsemu še vedno namenjam predmetom. Ti so tisti, ki »naredijo« razstavo. Digitalizacija je pomembna in dobrodošla predvsem v dokumentaciji, saj tako muzejsko gradivo postane laže dostopno širšemu prostoru, javnosti.

Vrniva se s širšega v ožji, intimnejši prostor, v vaše rodno mesto Cerkno, kjer ste začeli z delom, kjer bivate. Opisujejo vas kot etnologinjo s širokim znanjem in odprtim srcem. Tisti, ki sodelujemo z vami, vas vidimo kot natančno, vztrajno, dosledno, delavno, prizadevno ... Kako bi se opisali sami?

Pretiravate. (nasmešek) Ena od lastnosti, ki mi jo marsikdo očita, pa ne sodi v ta profesionalni prostor, je, da nimam prav dosti smisla za humor. (nasmešek) Sicer pa je moje delo moje življenje. Mislim, da ne počnem nič neobičajnega, da to, kar delam, pač sodi »v moj opis del in nalog«. Res pa je, da to delam predano. To je možno tudi zato, ker me obdaja veliko razumevajočih ljudi, ki moj način življenja sprejemajo – moja družina, prijatelji. Vsi, ki so ali so bili moji sopotniki skozi čas, so mi bili velikokrat v pomoč pri reševanju problemov in stisk.

V zadnjem času ste dali veliko izjav za različne medije. Je ostalo kakšno vprašanje, za katerega ste si želeli, da bi vam ga novinarji zastavili, pa vam ga niso? Kdaj bom šla v pokoj? (nasmešek) Po tej nagradi so ljudje, ki me nagovarjajo na ulici in mi za opravljeno delo čestitajo, prepričani, da je moje delo zaključeno. Še vedno sem kustosinja, delam stvari, ki sem jih delala predavnimi časi, a na drugačen način. Marsikaj se moram naučiti na novo oziroma po novem. Še vedno grem vsak dan z veseljem na delo in ne čakam dneva, ko bo tega konec.

Hvala za pogovor in srčen sprehod skozi vaše delo. Ne bom vas vprašala, kdaj greste v pokoj ...

Vam še ne povem. (smeh) 🌱

Pod streho že 16. tabor Karajžewc, tokrat na novi lokaciji

Janja Golob

Šestnajsti tabor Karajžewc se je odvijal med 2. in 4. junijem. Tokrat se je ekipa MC C.M.A.K. Cerkno odločila za premik na novo lokacijo in tako upihnila novo, svežo energijo letošnjemu taboru. Star mlin, nova voda, novi izzivi.

Novo lokacijo si je ekipa zamislila nedaleč stran od prejšnje, in sicer v Kazarski grapi, na poti proti vasi Police. Tam jih je lastnik sprejel z odprtimi rokami in jim tudi pomagal pri izvedbi. Dober obisk (kljub slabi vremenski napovedi) priča o tem, da je tabor Karajžewc še kako zaželen. Ljudje se radi zberejo v naravi, ob ognju, ob ustvarjalnih delavnicah, poučnih predavanjih ter zanimivem izboru muzike. Letos pa so si organizatorji zamislili še izmenjevalnico oblačil v naravi, ki je bila odlično sprejeta in je marsikomu osvežila garderobno omaro.

To, da tabor poteka že šestnajsto leto zapored, ni samoumevno. Pobudniki (čeprav v malem številu) so pokazali, da se z zagnanostjo da marsikaj izvesti. Tako so »zbobnali« na kup polno pridnih in zagnanih rok, ki so prispevale vsaka svoj delček k letošnji izvedbi.

Za obiskovalce so pripravili preko 30 dogodkov, ki so se odvijali v 48 urah. 🌱

Letošnji Karajžewc je potekal na novi lokaciji, v Kazarski grapi.

Foto: Matjaž Peternej

Pestro glasbeno dogajanje na poletni Keltiki

Jazz Cerkno

Po uspešni izvedbi 28. festivala Jazz Cerkno nam koncertni cikel Keltika v prvih poletnih mesecih prinaša pestro glasbeno dogajanje z domačimi in tujimi zasedbami raznolikih žanrov.

Cikel bo v petek, 23. junija, začela Brina, ena najboljših domačih etno zasedb, ki je lani po desetih letih mirovanja objavila hvaljen album To je to! Zasedba posega po znanih in manj znanih ljudskih pesmih ter vanje vnaša prvine drugih žanrov, od rocka prek kantavtorstva do jazza in šansona. Brina je bila že na začetku delovanja deležna pohval iz tujine in je nastopila v Združenih državah Amerike, Mehiki in Španiji.

Teden dni kasneje (petek, 30. junija) bomo gostili slovito italijansko pevko Mario Mazzotta, najvidnejšo interpretko tradicionalnih pesmi iz južnoitalijanske pokrajine Salento. Mazzotta, ki je bila petnajst let članica zasedbe Canzoniere Greco Salentino, je leta 2020 objavila odmeven solistični prvenec Amoreamaro. K nam prihaja s triom, ki tradicionalne pesmi izvaja skozi optiko postrocka in eksperimenta.

V soboto, 15. julija, bomo slišali domačo zasedbo Fed Horses, ki uspešno pluje po žanrih z druge strani »velike luže«, od countryja do popa. Leta 2018 je bila skladba Sinner z istoimenskega EP-ja druga največkrat predvajana pesem na Valu 202. »Njihov zvok in energija sta izjemna. Težko ju je opisati, treba ju je doživeti. Glasba za otožno dušo in gibke boke obenem,« je zasedbo pohvalil radijski voditelj Jure Longyka. Vsi koncerti bodo ob 21:00 na Starem placu v Cerknem; v primeru dežja bo prizorišče pokrito. Več informacij o prihajajočih koncertih najdete na jazzcerkno.si. 🌱

Keltiko v petek, 23. junija, začne Brina, ena najboljših domačih etno zasedb.

Foto: Nika Hólc Praper Fotobeležnica

Fed horses bodo v Cerknem nastopili 15. julija.

Foto: Anže Vrabl

Junjska disco vročica

Mojca Sedej Selak

Prvo junijsko soboto se je na osrednjem trgu v Cerknem odvila prava disco vročica. Po polnem placu so odmevali plesni ritmi skupine Bee Gees, Michaela Jacksona, Glorie Gaynor, Donne Summer in drugih.

Gostja večera Marjeta Purgar Hvala je dogodek še dodatno popestrila in skladbam vdahnila življenje. Zvesti poslušalci ste nam s svojo številčnostjo ponovno izkazali veliko podporo. Za obisk se vsem lepo zahvaljujemo in vas vabimo na prihodnja srečanja. Že 17. junija bomo gostovali v Novakih, 8. julija na Trebiji, 9. julija na tomboli v Cerknem in 26. avgusta v Planini pri Cerknem. Zahvala za izvedbo koncerta gre seveda tudi našim sponzorjem, ki nam vedno stojijo ob strani. Kljub načrtovanim poletnim nastopom in novoletnim koncertom pa misli že segajo tudi v prihodnje leto. Leto 2024 bo za društvo godbenikov prav posebno, saj bo društvo obeležilo 50-letnico obstoja. Ob tej priložnosti pripravljamo poseben program, ki se bo odvijal tekom celotnega leta 2024. Načrtov je veliko, za izvedbo vseh bo potrebno veliko energije in prostega časa vseh članov. Vendar na mladih svet stoji, v društvu je veliko sveže energije. V pomladnih mesecih smo godbeniki razpravljali tudi o izvolitvi novega predsednika in članov upravnega odbora. Tretjega marca so bili potrjeni novi člani UO in nova predsednica društva Alenka Eržen, ki je po duši in izobrazbi flautistka. Glasbena pot jo je po zaključeni osnovni šoli ponesla v sosednjo Avstrijo, kjer trenutno zaključuje magistriraj na Gustav Mahler zasebni univerzi za glasbo v Celovcu. Je prejemnica različnih nagrad na državnih in mednarodnih glasbenih tekmovanjih. Poleg študijskih obveznosti in službenih na Glasbeni šoli Idrija, kjer poučuje, sodeluje tudi z domačimi in tujimi dirigenti v komornih in orkestrskih projektih. Alenka Eržen je članica Društva godbenikov Cerkno od leta 2013. Skozi leta je prevzela mesto vodje sekcije, občasno poprime za dirigentsko palico, letos pa je prevzela tudi mandat predsednice društva.

Alenki in vsem novim članom upravnega odbora v imenu društva čestitamo za uspešno opravljen prvi izziv poletnega koncerta in jim želimo veliko veselja in uspeha pri vodenju društva v drugo polovico stoletja. 🌱

Tradicionalni poletni koncert godbenikov na osrednjem trgu v Cerknem je vedno dobro obiskan.

Z leve: napovedovalec Benjamin Jeram, gostja večera Marjeta Purgar Hvala in dirigent Uroš Menegatti

Nova predsednica Društva godbenikov Cerkno je Alenka Eržen.

Foto: Bojan Tavčar

Foto: Bojan Tavčar

Foto: Bojan Tavčar

Nitke ustvarjalnosti in povezovalnosti

Marija Rejc (KD Marjetica Cerkno)

Članice KD Marjetica Cerkno smo že jeseni z veseljem in odgovornostjo stopile v novo klekljarsko leto. Takrat smo si tudi zastavile naloge te sezone, in sicer klekljati za novo razstavo, ki jo vsako leto pripravljamo v sodelovanju s Cerkljanskim muzejem, ter sodelovati na različnih natečajih in klekljarskih dogodkih.

Med nekaterimi vabljenimi tematskimi predlogi za našo osrednjo razstavo smo se odločile za »Iz tradicije v prihodnost«. Ta tema namreč ponuja veliko svobodnega ustvarjanja po starih papircih. Te smo si priskrbele same, nekaj pa nam jih je predstavila naša mentorica. Zgodaj smo začele ustvarjati in konec maja že oddale čipke za to razstavo. Kot že vrsto let bo tudi letos za postavitev poskrbel muzej, čipke pa bodo na ogled tja do jeseni. Pred nami pa so še drugi klekljarski izzivi. V februarju smo s čipkami okrasile Bevkovo knjižnico v Cerknem, udeležile smo se ali pa se še bomo tudi različnih natečajev:

- natečaj ANGEL, ki so ga razpisale Cvetke v Žireh (naša klekljarica Milena Kalan Frančeškin je dosegla 3. mesto, tudi čipke Roberte Močnik so bile izjemne);
- natečaj Klekljanje konjičkov za Lipico;
- natečaj Fuselliamo v Italiji (sodeluje Roberta Močnik);
- natečaj Čipkasti kolaž, ki ga je razpisalo Društvo klekljaric idrijske čipke;
- natečaj za pridobitev certifikata geografske označbe Idrijska čipka.

Sodelovale smo tudi na Festivalu idrijske čipke sredi junija, takrat bomo postavile razstavo v Društvu upokojencev Idrija. Zelo pa se veselimo obiska letošnjega najpomembnejšega klekljarskega dogodka, to bo **20. svetovni čipkarski kongres OIDA 2023**; potekal bo v Novi Gorici in tudi v Gorici v Italiji. Pri vsem, kar smo v tej sezoni ustvarile, sta nas vodili predsednica Karmen Jezeršek in mentorica Stana Frelih. Da smo obema srčno hvaležne, se verjetno odraža v naši ustvarjalnosti. Poudariti pa moramo še to, da nas nitke tudi povezujejo in omogočajo pripadnost našemu društvu. 🌱

Razstava čipk v Bevkovi knjižnici

Foto: Stana Frelih

Čipka z razstave

Foto: Marija Rejc

Po sledih kovin in zgodovine – zaključno srečanje mednarodnega projekta na avstrijskem Koroškem

V maju so se učenci, ki se učijo nemščino in so v tem šolskem letu sodelovali v mednarodnem projektu eTwinning »Mensch und Metalle« (Človek in kovine), pod vodstvom svojih mentoric (Anice Svetik z OŠ Cerkno in Urške Boškovič z OŠ Idrija) odpravili na Koroško. V goste jih je skupaj z ravnateljema obeh šol povabila partnerska šola iz Weitensfelda, da bi se

srečali v krajih, ki so priče tisočletne prepletenosti ljudstev in kultur ter skupne dediščine s področja rudarstva. Prvi kraj srečanja je bila Gospa Sveta (Maria Saal) severno od Celovca. Pot jih je vodila proti severu v kraj Lölling, kjer so vidni ostanki plavža, nato pa v Hüttenberg oz. Knappenberg. Tamkajšnja nahajališča železa so poznali in izkoriščali že Kelti in nato Rimljani. V kraju so si učenci ogledali nekdanji rudnik železa in muzejsko zbirko punč koroške umetnice Helge Riedel. Ob slovesu so si učenci in šole izmenjali darila. Društvo godbenikov Cerkno in Godbeno društvo rudarjev Idrija sta podarila svoje CD-je, nov dom pri partnerski šoli v Weitensfeldu pa je našel tudi kipec zavetnice rudarjev sv. Barbare. 🌱

Foto: arhiv OŠ Cerkno

Ponovno med dobitniki najvišjih nagrad na področju šolske literarne publicistike v državi

Ob koncu marca so pod okriljem Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti v Osrednji knjižnici Celje potekali 36. Roševi dnevi 2023. Na letošnji prireditvi, ki je potekala pod naslovom »Mi mladi smo kjut«, so bili razglašeni tudi dobitniki nagrad najboljših osnovnošolskih glasil. Strokovna komisija se je letos odločila, da nagradi kar tri osnovnošolska literarna dela, ki so prispela s strani Osnovne šole Cerkno. Med te sodijo: šolsko glasilo »Mlada rast«, ki je v lanskem letu obeležilo

visok 60-letni jubilej, publikacija »Haiku Slovenija 2022 – Mesta«, ki je nastala pod okriljem svetovnega natečaja otroške haiku poezije JAL Fundacije na Japonskem, ter zbirka pravljic »V svetu čarobnih pravljic«, ki so jo vrsto let ustvarjali učenci nižjih razredov. Pod prvi dve publikaciji se kot mentorica in literarna urednica podpisuje učiteljica slovenščine Mojca Lipužič Moravec, likovno podobo glasil pa je zasnovala učiteljica likovne umetnosti Ana Koren. Zelo zanimiva šolska publikacija pravljic pa je nastala pod mentorstvom razredne učiteljice Danijele Vidmar. 🌱

Zaključek Bevkove in angleške bralne značke

V letošnjem šolskem letu je Bevkovo bralno značko uspešno opravilo 172 učencev naše šole, angleško bralno značko pa je končalo 113 učencev. V devetem razredu je Bevkovo bralno značko po devetih letih branja zaključilo 7 učencev in so prejemniki zlatega priznanja. Začetek junija jih čaka nagradni izlet v organizaciji ZPM Idrija. Tokrat se bodo odpravili na morje, v Piran. Učenci nižjih razredov so letos s pisateljico Matejo Perpar spregovorili že v začetku šolskega leta, tretješolci pa bodo v sklopu Bevkove bralne značke obiskali pisateljevo rojstno hišo.

Maja je učence predmetne stopnje, ki že vrsto let ostajajo zvesti branju in berejo za Bevkovo bralno značko ter tudi angleško bralno značko, obiskal pisatelj, popotnik in učitelj angleščine David Stegu, ki se je mladim bralcem predstavil s svojim prvencem z naslovom *Zakaj pa ne?* 🌱

Prepevali pomladi

27. maja je v prostorih Osnovne šole Cerkno kot že vrsto let doslej potekal koncert šolskih pevskih zborov »Tebi, pomlad, se pesmi glasé«.

Na odru so se najprej predstavili najmlajši pevci, prvošolci Otroški pevski zbor Studenčki, za njimi sta prepevala otroška pevka zbor Potočki z učenci drugega in tretjega razreda ter Brzice s četrto- in petošolci. Kot zadnji so nastopili člani Mladinskega pevskega zbora Valovi s pevci predmetne stopnje. Vsak od sestavov se je predstavil z vsaj 5 skladbami, ki so po šolskih hodnikih odmevale v letošnjem šolskem letu. Na klavirju je okrog 200 pevcev spremljala Teja Ličar Močnik, sicer vodja cerkljanske enote Glasbene šole Idrija. Zbrane, predvsem starše in sorodnike mladih pevcev, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano, je nagovoril ravnatelj Mitja Dežela, ki je izpostavil izjemnost dogodka in dosežke, med drugim so zbori vsa leta, tudi letos, dosegali številne uspehe na regijskih in drugih pevskih tekmovanjih. Izjemno osnovnošolsko pevsko zagnanost je pred leti na eni od revij šolskih pevskih zborov poudarila tudi selektorica Vera Clemente Kojić, ki se ni mogla načuditi navdušenju otrok, predvsem pa ne motivaciji zborovodkinje, ki je uspela v takem obsegu pevsko navdušiti mlade. Običajno imajo osnovne šole po en otroški in po en mladinski pevski zbor, v Cerknem pa je Vanja vrsto let vzgajala po štiri na leto. Otroci so na vaje radi hodili, kar so v najbolj čustvenem delu večeru, slovesu, priznale tudi devetošolke, ki so zaradi ure glasbe na urniku veliko lažje prestale še uro fizike ali matematike. Vidno ganjena je bila ob njihovih besedah tudi zborovodkinja Vanja Lampič, za katero je bil tokratni koncert tudi zadnji, saj se s koncem šolskega leta upokojuje. Zahvaljujemo se ji za mnoge res čudovite trenutke z glasbo, predvsem zaključne koncerte in številne šolske ter druge dogodke v občini in širše, na katerih je s pevci popestrila program. 🌱

Foto: arhiv OŠ Cerkno

Foto: arhiv OŠ Cerkno

Zborovodkinja Vanja Lampič s korepetitorko Tejo Ličar Močnik in devetošolkami

Foto: arhiv OŠ Cerkno

Kolesarski izpit petošolcev

Prvega junija so učenci 5. razredov opravljali kolesarski izpit. V prvi polovici šolskega leta so najprej spoznavali teoretična znanja o prometu ter nato opravili teoretični del izpita. Potem so se s kolesom pod mentorstvom učiteljev Ervina Florjanciča in Tatjane Slabe podali na cesto in svoje teoretično znanje nadgradili še s praktično vožnjo. Pri praktičnem delu izpita so nam pomagali policaji iz PP Idrija in člani Združenja šoferjev Cerkno. Letos je kolesarski izpit opravilo 42 učencev. 🌱

Foto: arhiv OŠ Cerkno

Vandrovci, ki znajo poprijeti za delo

Ivanka Gantar

Medtem ko so številni z eno nogo že na letos izbrani dopustniški destinaciji, v Društvu upokojencev Cerkljano o počitku ali dopustu niti ne razmišljajo. Zavzeto se držijo načrtov, ki so jih zapisali in so bili potrjeni na letošnjem občnem zboru.

Dva izleta, enodnevni, pohodni Opatija–Lovran ter tridnevni Šarganska osmica–Višegrad–Tara, sta že odšla med spomine, v teku pa so junijske priprave na enodnevni izlet na Veliko planino. Že tradicionalni izlet v neznano pripravljajo meseca julija. Gre za izlet, ki slovi po množični udeležbi – na izlet se namreč vsakokrat prijavi preko sto upokojencev. Tudi kopalnim izletom v Izolo meseca avgusta že upravičeno pripnemo pridelavni tradicionalni in so, kakopak, v načrtu tudi letos. Septembra se odpravljajo na sedemdnevno letovanje na otok Cres, oktobra pa spet sledi enodnevni izlet v Istro. Ogledali si bodo znamenitosti Grožnjana, Huma in Motovuna. Novembra, ko je na delu sv. Martin, tudi upokojenci ne zamudijo pokušine vina in seveda kulinarike, ki sodi zraven. Prazen ostaja le še zadnji mesec, mesec december, in morda bi ga bilo vredno zapolniti s kakšnim plesnim večerom. Povedati pa je treba, da DU Cerkljano vsako leto poskrbi za srečanje najstarejših članov upokojenskega društva. Da pa ne bo kdo pomislil, da so upokojenci zgolj neutrudljivi vandrovci, je treba zapisati, da imajo načrtane tudi zelo resne in smeje projekte. Kot lastnike poslovno-

stanovanjskega objekta Porezen jih čaka ureditev precej neuglednih garaž, v kletnih prostorih pa trenutno že poteka urejanje klubskih prostorov za namen Moto kluba Cerkljano. Kot pove predsednica društva Zdenka Verbič Makuc, so veseli, da lahko nudijo gostoljubje tudi drugim društvom v kraju. Rokodelsko društvo Drikle ima namreč v kašči, ki so si jo preuredili za lastne potrebe, že vrsto let tudi stalno razstavo izdelkov svojih članov. Ker je Društvo upokojencev Cerkljano zagotovo najštevilčnejše društvo v občini, so posamezne interesne skupine združene v sekcijah. Zelo aktivna je likovna sekcija, za katero je že letošnja zelo odmevna razstava v galeriji nad Mestno knjižnico Idrija. Tudi pevski zbor deluje že vrsto let in se tudi letos 17. in 18. junija odpravlja na tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvid pri Stični. Dober interes pa člani z udeležbo na organiziranih športnih aktivnostih pokažejo v športni sekciji. Pod strokovnim vodstvom fizioterapevte Saše poteka telovadba v telovadnici Osnovne šole Cerkljano. Omeniti pa je treba tudi razgibavanje in plavanje v bazenu Hotela Cerkljano, ki je prav tako vodeno s strani profesionalne vaditeljice. V

Cerkljanski upokojenci na izletu v Srbiji

Foto: arhiv DU Cerkljano

prihodnosti si želijo organizacije regijskega turnirja v balinanju. Balinišče so si namreč pred leti zagnani upokojenci uredili z lastnimi rokami. Nenazadnje pa je potrebno omeniti zgledno sodelovanje cerkljanskih upokojenk in upokojencev v vseslovenskem projektu Starejši za starejše. Že jeseni načrtujejo nova, še bolj zanimiva predavanja, izobraževanja, pogovorne večere ipd. Zelo si želijo večjega zagona tudi literarne sekcije in družabnih večerov v društvenem bifeju.

Kot pravi predsednica Zdenka, ni bojzani, da načrtani programi ne bi bili dokončani, zelo pa si želi aktivnega podmladka v društvu. Nepopravljiva škoda bi namreč nastala, če bi dobro stoječe društvo čez leta začelo usihati. Vodenje društva je letos podaljšala še za tri leta in upa, da bo do izteka mandata lahko vodenje predala nasledniku ali naslednici, ki bo društvo tudi v prihodnje ohranjal/a v vitalnem stanju. 🌱

Območni mnogoboj tabornikov

Trinajstega maja smo cerkljanski ježki kljub slabemu vremenu organizirali mnogoboj za vse tabornike iz severne Primorske.

Kar osemindvajset MČ in GG ekip se je pomerilo v različnih (taborniških) veščinah, kot so postavljanje šotorov in ognjev, ciljanje tarče, med dvema ognjema, premagovanje ovir idr., GG-ji pa so imeli tudi orientacijo. Na stopničke so se izmed naših ekip uvrstili: Leteči hamburgerčki (1. mesto, MČ1), Netopjerčki (1. mesto, GG mlajši), Hripavi levčki (2. mesto, GG starejši) in Spajsice (3. mesto, GG starejši). Vsem čestitamo!

Verjamemo, da se tega mnogoboja ne bomo spominjali samo po dežju in blatu, ampak tudi po nepozabnih izkušnjah, spletnju prijateljstev med rodovi in dobri družbi. (Špela Majdič) 🌱

Foto: Ksenija Vidmar

Iz Bevkove knjižnice

V spomladanskih mesecih smo se v Bevkovi knjižnici Cerkljano za nekaj časa vrnili v čas naših prednikov. Z razstavo Dragice Gruden iz Dolenje Trebuše, članice Likovne sekcije Društva upokojencev Cerkljano, smo se spominjali, kako so ljudje nekoč obdelovali zemljo, pridelovali žito in pekli kruh v krušni peči. Razstavo je avtorica poimenovala Od zrna do kruha in na posameznih slikah uprizorila kmečka opravila: oranje njive, setev žita, žetev in delo gospodinje – peko in mesenje kruha. Starejši teh časov še niso pozabili in dobro so se spomnili tudi kmečkih pripomočkov, ki so jih uporabljali na vsaki kmetiji. To so *mlatiunca*, *reja*, *miernk*; v *binkleh* je bilo *sita* in *uiunca* in pri vsaki kmečki peči so bile *burkle*, *griebelca*, *lapar* in *uadla*.

Razstavo so si ogledali tudi učenci od 1. do 5. razreda Osnovne šole Cerkljano, saj se je tematika posebej ujemala z njihovo učno snovjo – »Življenje nekoč na deželi«. Sicer bomo zanje v poletnih mesecih poskrbeli tudi s knjigo. Vabimo jih, da se pridružijo poletni bralni akciji Knjiga – zvest prijatelj med počitnicami in si prislužijo nagrado.

Povabilo v Bevkovo knjižnico Cerkljano velja tudi za vse ostale občane, starejše in mlajše. (Marinka Rojc Grum) 🌱

Razstava Od zrna do kruha Dragice Gruden v Bevkovi knjižnici

Foto: Ksenija Vidmar

Poznate rejništvo?

Veste, kako postati rejnik otroku?

CSD Idrija

Pogoji za status rejnika: Oseba, ki želi opravljati rejniško dejavnost, mora izpolnjevati zakonsko določene pogoje ter pridobiti dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti. Vloga se vloži pri krajevno pristojnem centru za socialno delo, ki se določi po kraju bivanja vlagatelja.

Pristojnosti in naloge: O namestitvi otroka v rejništvo in o imenovanju rejnika odloči sodišče. Center za socialno delo nato z rejnikom sklene rejniško pogodbo, v kateri se natančneje opredeli rejniško razmerje s pravicami in obveznostmi pogodbenih strank. Naloga centra za socialno delo je urejanje namestitve otroka v rejniško družino, spremljanje izvajanja rejniške dejavnosti, stalno sodelovanje z rejniško družino, otrokom ter matično družino. Pri tem je pomembna naloga tudi načrtovanje prenehanja rejništva.

Pogoji in zadržki za pridobitev dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti so: stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, zaključena vsaj poklicna oziroma strokovna izobrazba, polnoletnost.

Rejnik ne more biti oseba, ki:

- ji je odvzeta starševska skrb;
- živi z osebo, ki ji je odvzeta starševska skrb;
- ni poslovno sposobna;
- je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo ter kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, za katerega se storilec preganja na predlog;
- živi z osebo, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo ter kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, za katerega se storilec preganja na predlog.

Dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti je mogoče pridobiti po rednem ali izrednem postopku. Izvajalec rejniške dejavnosti lahko izvaja rejniško dejavnost kot poklic, kadar izpolnjuje za to predpisane zakonske pogoje.

Pravice in dolžnosti rejnika:

- pripraviti sebe in družino na prihod otroka;
- truditi se za čim hitrejšo prilagoditev otroka v rejnikovem domu in za ustrezno ravnanje vseh članov družine z otrokom;

- nuditi pomoč otroku ob prilagajanju na novo okolje;
- otroka pravilno negovati, vzgajati in mu nuditi primerno nastanitev, prehrano, obleko in obutev ter šolske in osebne potrebščine;
- nuditi otroku primerne igrače, osnovne športne pripomočke in druge pripomočke manjše vrednosti za različne aktivnosti;
- skrbeti za krepitev in ohranjanje zdravja otroka ter mu, če je to potrebno, preskrbeti ustrezno zdravstveno oskrbo prek izbranega osebnega zdravnika;
- pridobivati informacije in sprejemati odločitve, povezane z otrokovim vsakdanjim življenjem;
- zastopati otroka v postopku izdaj osebne izkaznice;
- skrbeti za otrokov pravičen odnos do učenja in dela in za privzgojitev delovnih navad;
- skrbeti za vključitev otroka v poklicno usposabljanje ali ustrezno zaposlitev;
- skrbeti za razvijanje in izoblikovanje pozitivne samopodobe otroka;
- pripraviti otroka na odhod iz rejniške družine;
- omogočati in vzpodbujati stike med otrokom in starši, izjema velja, kadar so staršem stiki omejeni ali prepovedani na podlagi odločbe pristojnega organa.

Rejnik mora sodelovati v individualni projektni skupini za rejništvo, ki jo imenuje center za socialno delo; najmanj enkrat na pet let se mora udeležiti obveznih usposabljanj na državni ravni ter enkrat letno na lokalni ravni.

starosti in šolanja nameščenega otroka.

Poleg rejnine je rejnik ob prvi namestitvi otroka v rejništvo lahko upravičen tudi do enkratnega prejemka v višini denarnega prejemka za opremo novorojenca.

Če razmišljate o tem, da bi postali rejnica oz. rejnik, je Center za socialno delo Severna Primorska pravi vir informacij. Ne odlašajte in pokličite strokovno delavko Jožico Magajne na enoti Idrija, tel. št. 05 373 46 08, ali pošljite e-pošto na naslov: gpcsd.idrij@gov.si.

Rejništvo in pravica do rejnine

Rejnik je za posameznega otroka upravičen do mesečne rejnine. Ta zajema oskrbnino in plačilo dela. Oskrbnina zajema sredstva za materialne stroške za otroka in denarni prejemek v znesku otroškega dodatka, kot je določen za najnižji dohodkovni razred za prvega otroka ob upoštevanju

CENTER ZA SOCIALNO DELO
SEVERNA PRIMORSKA

Izpoved dekleta o življenju v rejniški družini

Sem A. K. in prihajam iz Ajdovščine. V rejniški družini sem živela 9 let, vse do svojega 18. rojstnega dne. Med tednom sem bivala v Domu Janeza Levca v Ljubljani in tam hodila v šolo. Vikende in počitnice sem preživljala v rejniški družini. Ob prihodu v rejniško družino in ob začetku šolanja v Ljubljani sem doživela hud stres. Z mojo sestrnico, ki je bila v isti rejniški družini, sva hodili k mami na obisk. Moj tata je umrl za rakom, ko sem bila stara 9 let, moja sestra pa 3 leta.

Lepo mi je bilo, ko sem videla rejnike prijazne, poštene, pametne, brihtne ... Malo hudo mi je bilo na začetku, ker nisem vedela, kako bo tam. Rejniki so mi pomagali pri učenju za šolo, pri pisanju nalog, pri navajanju na gospodinjstvo opravila. Pogovarjali smo se o vsem, kar me je zanimalo, hodili smo »pohajati«, na izlete, na morje, v hribe ... Pekli in kuhali smo, veliko stvari sem se naučila od njih. Rejnika sta mi res veliko pomagala, me spodbujala in vem, da če ne bi bila v rejniški družini, ne bi nikoli dosegla tega, kar sem dosegla do sedaj. (A. K.)

REJNIŠTVO je institut družinskega prava in je podrobno urejen v Družinskem zakoniku, Zakonu o izvajanju rejniške dejavnosti ter Pravilniku o pogojih in postopkih rejniške dejavnosti. Rejništvo je posebna oblika varstva otrok, ki potrebujejo oskrbo in vzgojo pri osebah, ki niso njihovi starši, z namenom omogočiti otrokom zdravo rast, vzgojo, izobraževanje, skladen osebnostni razvoj in usposobitev za samostojno življenje in delo.

Izpoved poklicne rejnice Silve Ovca

Silva Ovca opravlja rejniško poslanstvo že 30 let in upravičeno velja za eno najboljših rejnic v Sloveniji. Za izvajanje rejniške dejavnosti se je odločila, saj je tudi sama izkusila bivanje v rejniški družini, pri sorodnikih. Takoj po rojstvu jo je mama zapustila, zato je zanjo skrbela sorodnica, ki jo je poimenovala »stara mama« in zanjo do 15. leta prejela rejnino. Ker pa rejništvo takrat še ni bilo tako urejeno, kot je danes, in ker se nihče ni toliko ukvarjal z otroki v rejništvu, je bilo ob zaključku šolanja kar malce hudo.

Silva je imela sicer pri sorodnikih lepo in skromno otroštvo, a želja po »pravi družini« in starših nikdar ni izginila. Svojega očeta ni poznala, ker ji ga je mama zamolčala. Meni, da nobena mama nima pravice tega otroku zamolčati. Vsak otrok namreč hrepeni po družini, vsak otrok si stika s svojimi starši želi in če otroku to pravico vzamemo, sta hrepenenje in boleča rana le vse večja. Tega se zelo dobro zaveda pri svojem delu, zato na eni strani pomaga otrokom, jim nudi razumevanje, tolažbo in toplino, na drugi strani pa pomaga tudi njihovim družinam. Do sedaj ni imela nobene negativne izkušnje z otroki in starši, saj je probleme vedno reševala sproti, je pa njeno delo pogosto zahtevno in naporno, nepredvidljivo. Vsak otrok, ki pride v rejniško družino, ima svojo zgodbo in potrebuje pozornost. Silva je prepričana, da je najbolj pomembno graditi zaupanje in vzpostaviti dober odnos z otrokom, mu v času odraščanja nuditi pomoč in podporo, po drugi strani pa mu postavljati ustrezne meje in jih upoštevati.

Silva na rejništvo gleda kot na priložnost za novo učenje; vsak otrok in njegova družina sta zanjo nova izkušnja in novo znanje. Prva rejenka je prišla v njihovo družino pred 30 leti, po preteku osmih let pa je rejnica pri sebi začutila, da jo izvajanje rejništva osrečuje, da jo pomoč drugim otrokom osebno krepi, drži pokonci, zato je v družino sprejela še druge otroke.

V vseh letih izvajanja rejniške dejavnosti je imela Silva v rejništvu 15 otrok. Osem otrok je živelo pri njej vse od ranega otroštva do samostojnosti in z vsemi temi je še vedno v rednih stikih, saj se nanjo obračajo po pomoč, nasvete, prihajajo tudi na obiske v njeno družino. Le dva otroka sta se vrnila v matično družino, večina pa se je po zaključku rejništva odločila za samostojno življenje. Ostalih sedem otrok pa je bilo v rejništvu zgolj med vikendi, prazniki in počitnicami, sicer so bili nameščeni v vzgojnih zavodih in stanovanjskih skupinah, z njimi nima toliko stikov. Trenutno je pri njej v rejništvu sedem otrok.

Silva poudarja, da je naloga rejnika, da je otroku v pomoč, podporo, da nad njim ne obupa, ko se otrok znajde v stiski, ko neutolažljivo joče, ko ima obdobje upornosti, ko se pojavi agresija, odvisnosti. Odpoved rejniške pogodbe s strani rejnika, v času ko otrok odrašča, je za otroka še ena dodatna negativna izkušnja, do katere ne bi smelo priti.

Sodelovanje s centri za socialno delo, vzgojnimi zavodi in stanovanjskimi skupnostmi Silva ocenjuje kot zelo dobro. Kot rejnica ima občutek, da je slišana in upoštevana, ne boji se več izraziti svojega mnenja. Sprva je sodelovanje s sodišči doživljala kot obremenitev, dandanes pa na to gleda bolj z vidika zagotavljanja koristi otroka. Še vedno na sistemski ravni ni vse tako, kot bi moralo biti, a dobro sodelovanje vseh vpletenih v pomoč otroku omogoča, da se dela dobro.

(Po pogovoru z rejnico zapisala strokovna delavka Tjaša Komac.) 🌱

V Cerknem srečanje rejniških družin goriške regije

23. maja je Center za socialno delo Severna Primorska v Cerknem organiziral srečanje rejniških družin goriške regije, ki je bilo namenjeno krepitvi odnosov in povezanosti med strokovnimi delavkami ter med rejnicami in rejniki Goriške regije.

Trenutno je na območju Centra za socialno delo Severna Primorska 19 rejniških družin. Rejniki in rejnice pa so vedno pogostejše postavljeni pred kompleksne izzive pri vzgoji in skrbi za otroke, ki so iz svojih matičnih družin premeščeni v rejniško. Zato so taki dogodki pomemben prispevek h krepitvi podpore v primerih, ko so rejniki in rejnice soočeni z zahtevnimi izzivi.

Na Centru za socialno delo Severna Primorska trenutno sodelujejo z 19 rejniškimi družinami, imajo pa tudi štiri nove kandidate za rejnike. V letu 2022 so bili na Centru za socialno delo Severna Primorska v rejniške družine nameščeni trije otroci. Pri spremljanju rejniške dejavnosti se v prvi vrsti soočajo s pomanjkanjem rejniških družin ter pomanjkanjem poglobljenih izobraževanj za rejnike in strokovne delavce.

(vir: Primorski val) 🌱

Za gasilci volilna skupščina

GZ Cerkno

Aprila je v veliki dvorani gasilskega doma v Cerknem potekala 26. redna skupščina Gasilske zveze (GZ) Cerkno.

Na mestu predsednika ostaja Stanko Močnik, dosedanjega poveljnika Tomaža Štremflja pa je nasledil Aleksander Kovačič. Namestnik predsednika ostaja Marko Derlink, namestnik poveljnika pa Sašo Tušar. V poročilih za preteklo leto so povzeli, da so vsa društva s člani v preteklem letu poleg neizmerljivega dela v domačem okolju opravila tudi več kot 1800 ur pri gašenju največjega požara v zgodovini Slovenije na Krasu ter več kot 330 ur na gasilski olimpijadi v Celju. Na njej je 25 članov postavilo pahljačo iz prostostoječih lestev ter pomagalo pri postavitvi ležišč za udeležence tega največjega gasilskega tekmovanja na svetu. Posebej so poudarili delovanje mladinske komisije, ki združuje več kot 250 otrok s celotne Cerkljanske. Mladina aktivno zastopa cerkljansko občino na vseh gasilskih področjih, še posebej pa so ponosni na vse več udeležencev gasilskega tabora, katerega GZ Cerkno pripravlja že od leta 2001. Med finančno zahtevnejšimi projekti so skoraj že zaključili več sto tisoč evrov vreden nov gasilski dom v Otaležu, za katerega so gasilci tamkajšnjega gasilskega društva prispevali več kot 180.000 evrov. V fazi nakupa je novo podvozje za gasilsko

vozilo GVC-2, ki bo službovanje dobilo v PGD Cerkno, njihova cisterna pa bo nadomestila dotrajano cisterno v Šebreljah. Osrednja enota je za namen novega vozila že nakupila opremo v vrednosti preko 25.000 evrov.

V prihodnjih letih bodo gasilci poskušali zagotoviti nujno potrebna sredstva za redno delovanje gasilstva v občini. Med investicijami v prihodnjih letih načrtujejo financiranje nadgradnje terenskega vozila za PGD Planina - Čeplez, nakup GVM-1 za potrebe PGD Bukovo - Zakojca, ki bo hkrati služilo kot vozilo za vodenje večjih intervencij, saj je cerkljanska zveza ena redkih, ki takšnega vozila nima. Dve največji investiciji pa bosta nadgradnja novega vozila GVC-2 ter postopna obnova gasilskega doma v Cerknem. 🌱

Foto: arhiv GZ Cerkno

Novo vodstvo Gasilske zveze Cerkno. Z leve: namestnik predsednika Marko Derlink, predsednik Stanko Močnik, poveljnik Aleksander Kovačič in namestnik poveljnika Sašo Tušar.

Foto: arhiv GZ Cerkno

Nov vhodni portal v Arheološki park Divje babe

CN

Turistično društvo Reka je konec maja pripravilo že 7. festival Glas piščali na Reki.

Otvorili so ga člani Društva godbenikov Cerkno z multiinstrumentalistom Boštjanom Gombačem, ki je na rekonstrukcijo najstarejšega glasbila, neandertalčevo piščal, kot ambasador le-te, zaigral slovensko himno. Uvodoma so obiskovalce pozdravili Dušan Šturm, predsednik Turističnega društva Reka, ki se je obiskovalcem zahvalil za obisk in zaželel dobrega počutja ob pestrem programu. Podžupan Cerknega David Bašelj je izpostavil izjemno dejavnost društva, ki že vrsto let s prireditvijo promovira najdišče najstarejšega glasbila na svetu v Šebreljah, direktor LTO Lauffer Gregor Novakovič pa izpostavil pomen tako najdišča kot vseh pridobitev, s katerimi vabijo obiskovalce na obisk. Med njimi je bila letos otvoritev novega portala vhoda v arheološki park, za katerega postavitev so si prizadevali zadnjih šest let in bo nadgradilo številna prizadevanja lokalne skupnosti za večjo promocijo in obisk. Kovinski portal, za katerega je skupaj z deli občina prispevala 15.000 evrov, je izdelal Miro Sedej iz Zakriža, na nosilcu pa je pritrjena lesena neandertalčevo piščal, ki so jo Turističnemu društvu Reka že leta 2017 poklonili člani Rokodelskega društva Drikc z Markom Obidom na čelu, ki so jo tudi izdelali. Sobotno popoldne so popestrili člani Društva koscev in kosic Slovenije, ki so se v košnji posameznikov in štafeti pomerili v košnji na memorialu Karla Brelia, njihovega pred kratkim preminulega člana s Cerkljanske. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi prikaz košnje, obračanja ter zgrabljanja

Veliko pozornosti so vsako leto deležni »neandertalci« iz Krapine.

trave s kmetijsko mehanizacijo podjetij SIP Šempeter in Agromehanika. Predstavila so se cerkljanska društva, med njimi Društvo Laufarija, turistični društvi Reka in Šebrelje, Rokodelsko društvo Drikc ter Mladinsko društvo Vidaunk Orehek - Jesenica. Posebej veseli so bili gostitelji tudi letos obiska članov Društva krapinski neandertalci, ki so prikazali netenje ognja in peko postrvi v glini. Člani društva z Reke so obisk na Hrvaškem že vrnili sredi junija. Turistično društvo Reka se ob tej priložnosti še prav posebej zahvaljuje vsem sponzorjem in donatorjem, ki ob vztrajnosti članov društvo vsako leto znova podprejo, med njimi posebej podjetjem Raspet, d. o. o., Vrečke.net, Pivovarni Zajc, GR Grafiki, Kur-antu, Andreju Tušarju, s. p., SGP Zidgradu, Emoku, ETI Cerkno, Kendalesu Novaki. Dobro zastavljena prireditev si zasluži vse pohvale obiskovalcev, škoda le, da kljub dobri organizaciji in pestremu programu ne zaživi s še množičnejšim obiskom. 🌱

V sklopu letošnjega festivala so na Reki otvorili portal Arheološki park Divje babe. Z leve: direktor LTO Lauffer Gregor Novakovič, predsednik TD Reka Dušan Šturm, multiinstrumentalist Boštjan Gombač in podžupan Cerknega David Bašelj.

Klara Močnik s 14. mestom najboljša slovenska gorska tekačica na svetovnem prvenstvu v Avstriji

Na nedavnem svetovnem prvenstvu v gorskih tekih in trailu v okolici Innsbrucka v Avstriji v začetku junija je najodmevnejši dosežek od vseh slovenskih tekačev uspel mladi Klari Močnik iz Cerknega. V klasičnem gorskem teku na 7,5 kilometra dolgi progi s 374 metri višinske razlike je med mladinkami dosegla 14. mesto, kar je za izjemno mlado tekačico, ki je letos že postala balkanska prvakinja, tako obet kot obveza. Klara je sicer del mlade gorskotekaške generacije, ki veliko obeta. Maj Pritrznik je bil med mladinci na klasiki teka gor-dol 33., Sara Bilban in Ana Novak pa 34. in 35. med mladinkami. Mladinke so postale 7. mlada reprezentanca sveta. Svetovnega prvenstva se je sicer udeležilo okrog 1.300 tekačev iz 68 držav. Slovenijo je zastopalo 24 tekačev, ki so se pomerili v disciplinah vertikal, klasični gorski tek, kratki ter dolgi trail ter skupno osvojili 22. mesto. Mladinske tekme v ekipni seštevek niso bile vštete. Naslednje prvenstvo bo čez dve leti v španskih Pirenejih. (CN) 🌱

Foto: gorski.tek.si

Foto: arhiv TD Reka

Društvo koscev in kosice Slovenije se je s tekmovanjem poklonilo preminulemu članu s Cerkljanske Karlu Breliahu.

Tudi letos skozi Cerčno Maraton Franja

CN

Že 42. izvedba kolesarskega maratona, ki je letos potekal pod geslom Od Franje do Toura, je tudi tokrat potekala skozi Cerčno, kjer so navijači 11. junija pričakali številne kolesarje.

Pred začetkom je bilo za glavni preizkušnji (tudi za mali, 97-kilometrski maraton) prijavljenih nekaj več kot 2700 kolesarjev in kolesark, skupno število udeležencev pa se je ustavilo na okrog 5000. Najdaljša trasa je kolesarje vodila iz Ljubljane proti Vrhniki, Logatcu, Godoviču, Idriji vse do Cerknega.

Proti Kladju, najstrmejšemu vzponu tekmovanja, so se najhitrejši dvignili že pred enajsto uro in ga nekateri osvojili v manj kot 20 minutah. V Cerknem je tekmovalce pričakala množica navijačev, direktor dirke Gorazd Penko pa je domačinom predal spominski venec, ki so ga položili v Bolnici Franji, po kateri je največja slovenska kolesarska manifestacija dobila ime. Preko Kladja so se kolesarji spustili proti Sovodnju, Škofji Loki, Vodican, Gameljnam in prek Črnuč ter Ježice do cilja v BTC Cityju. Zmage se je v Ljubljani veselil Matic Grošelj,

sicer do leta 2021 profesionalni kolesar, ki je nastopil v dresu Hidrie in v ciljnem sprintu s časom 3:35:49 premagal tekmece. Po dveh letih je tako prekinil dvoletni zmagovalni niz Nizozemca Johnnija Hoogerlanda.

Maraton Franja BTC City sicer predstavlja enega največjih kolesarskih dogodkov tako v Sloveniji kot tudi globalno. Športno-rekreativni dogodek je bil prvič organiziran 22. julija 1982 pod vodstvom Zvoneta Zanoškarka in na pobudo Toneta Fornezija – Tofa. Leta 2012 pa je postal del svetovne serije maratonov UCI Gran Fondo World Series, ki obsega osem najprestižnejših maratonov po svetu.

Maraton Franja BTC City je znan kot največji kolesarski dogodek za rekreativne kolesarje v Sloveniji ter ima ugled osrednjega dogodka sezone tako pri slovenskih kot tudi

Izjemno vzdušje ob prihodu kolesarjev v Cerčno

tujih kolesarskih navdušencih. V dvainštiridesetih letih je na maratonu sodelovalo več kot 150.000 uradno

registriranih kolesarjev iz več kot 80 držav sveta, od tega več kot 23.000 kolesark. 🌱

Prijatelji Porezna

Namen akcije Planinskega društva Cerčno je ponuditi udeležencem izziv za gibanje – hojo v naravi. Uvedli smo jo leta 2016. Udeleženci akcije si za petnajst vzponov na Porezen, otroci pa za pet, prislužijo majico. Vsakega posebej dokumentirajo z vpisom v knjigo in lastno-ročnim podpisom. Akcija poteka celo leto, od 1. januarja do 31. decembra. Nekateri kriterij izpolnijo že v zimskih mesecih, drugi pa preko celega leta. Petnajstkrat se povzpeli na cerkljanski ožak ni ravno mačji kašelj, so pa zmagovalci akcije v posameznih letih to število krepko presegli.

Foto: Marko Čadež

V letu 2016 se je zmagovalec na Porezen povzpел 70-krat, v 2017 114-krat v 2018 59-krat, leta 2020 največkrat doslej – kar 150-krat, predlani 63-krat, lani pa štirikrat manj kot stokrat. Število prijateljev Porezna v vseh teh letih niha: če jih je bilo leta 2016 le 15, jih je bilo že leto zatem 28, leta 2018 36, leta 2019 66, leta 2020 pa 101. Predlani in lani se je število ustavilo malo nad 90. Pohvalno je, da se akcije udeležujejo tudi otroci, leta 2020 jih je bilo 10, predlani 3, lani pa le eden.

Akcija ima veliko privržencev tudi izven domače Cerkljanske, vse od Idrijskega Loga pa do Višnje Gore, in seveda v sosednji Baški grapi, Davči, Železnikih.

Če bi tudi vi želeli storiti še tisto nekaj več za svoje zdravje, vabljeni, da se pridružite tej akciji in dokažete predvsem sebi, da zmorete petnajst vzponov na nadmorsko višino 1630 metrov v enem letu. (Ivana Rupnik) 🌱

Šola zdravja tudi v Cerknem

Na povabilo Občine Cerčno (projekt za Krepitev skupnosti) se je Društvo Šola zdravja 23. septembra 2022 predstavilo v Cerknem. Predstavila ga je predsednica društva Zdenka Katkič. Avtor metode 1000 gibov je Nikolay Grishin, dr. med., nevrolog in manualni terapevt.

Na predstavitvi vadbe v prostorih CŠOD sta bili prisotni samo dve slušateljici, zato smo bili vsi prijetno presenečeni, ko se nas je začetek oktobra 2022 na prvi jutranji vadbi zbralo kar lepo število.

Metodo 1000 gibov nam je predstavila članica skupine Most na Soči Jožica Gerbec. Z nami je vadila 14 dni, nato pa smo po priročniku, v katerem so vaje predstavljene, vadile same.

Dve članici sva se že kmalu udeležili izobraževanja za vodje skupin in vadbo sedaj izmenično vodiva.

Trenutno skupina šteje 20 članic, vadimo v centru Cerkna, na Gabrijelovem vrtu, dobivamo pa se od ponedeljka do petka ob 8. uri. Vadba traja 30 minut, v tem času razgibamo skoraj vse sklepe. S tem izboljšujemo svoje telesne in psihične sposobnosti. Telovadimo v vsakem vremenu, smo res prijetna družba. Od aprila letos smo v oranžnih majicah še bolj prepoznavne.

Vaje niso težke – delamo jih po svojih zmognostih, zato vas vabimo, da se nam pridružite. (Karmen Kalan) 🌱

Foto: Vlasta Primožič

Udeleženci Šole zdravja vadijo na Gabrijelovem vrtu.

**LARFA ART
CERKNO 2023**

4.
Festival lesa
in
rokodelstva

**Sobota, 22. julij,
Cerkno**

Pajtičk fest

4. Festival
cerkljanskih potičk

**Cerkno,
9. 9. 2023**

Mednarodni
glasbeni festival

PHN FEST

**Sobota, 9. 9. 2023,
Cerkno**

**Poletje v
Cerknem**

**21. IN 22. JULIJ
2023**

**RUDI
BUČAR
TRIO**

**BATISTA
CADILLAC**

**HELP!
A BEATLES
TRIBUTE**

**DEJAN
DOGAJA
BAND**

M'PA TADRUF

BOGAT SPREMLJEVALNI PROGRAM